KURTULUŞ

sosyalist dergi

DİSK KONGRESİ ve YENİ DURUM

KİTLE'NİN BİR YAZISI
ve YİNE'DE
ANTİ-FAŞİST BİRLİK ÜZERİNE

FAŞİZM ÜZERİNE
NOTLAR
(VI)
«TÜRKİYE'DE FAŞİZM»

«SOSYAL EMPERYALİZM»
TEORİSİ
«YENİ» NARODNİZMİN
TEORİSİDİR
(I)

OCAK 1978 20

KURTULUŞ

sosyalist dergi

AYLIK DERGİ
OCAK 1978
YIL: 2 — CİLT: 4 — SAYI: 20

Sahibi : **İsmail AYÇİÇEK**/Sorumlu Yazı İşleri Müdürü : **Mustafa EKER**/Yönetim ve Yazışma adresi: İbrahim Müteferrika Sok. Fazilet Han, Kat : 4, No: 409 ULUS-ANKARA/Abone Bedeli : **Yıllık 100 TL.** dir. Yurt dışı abone bedeli iki katıdır./ Her türlü ödeme için : İsmail Ayçiçek, Posta Çeki No: 100994

İÇİNDEKİLER

UFUK MATBAASI

DİSK Kongresi ve Yeni Durum

5. Kongre ile birlikte DİSK içinde başlayan CHP-«İlerlemeci»ler koalisyonu Aralık ayında yapılan 6. Kongreden bir süre önce bozuldu. DİSK yönetimi içindeki bu çatışmadan CHP'li sendikacılar gelip çıktılar. «İlerlemeci»ler yönetimden tasfiye oldular.

Yönetimdeki çatışmanın görünürdeki nedeni «ilerlemeci»lerin UDC çağrısı idi. CHP'li ve SDP'li (Gıda-İş Başkanı) sendikacılar, UDC çağrısına karşı çıktılar. «İlerlemeci»ler, o güne kadar kendi kendilerine yarattıkları havanın sonucu DİSK'i gerçekten kendi malları sandılar. İGD'li gençler UDC'ye karşı çıkan sendikacıların üzerine saldırdılar. Böylelikle başlayan çatışma kısa zamanda büyüdü. Çatışmanın boyutları kısa zamanda UDC'yi aştı. Karşılıklı suçlamalar içinde iki tarafın sendikacıları da birbirlerini hırsız, sahtekar diye suçladı. Hatta «ilerlemeci»ler Mehmet Kılınç'a faşist diye bağırdılar. Bütün bu suçlamaların gerçeklik, doğruluk payları ne olursa olsun ortada bir gerçek vardı ki: DİSK yöneticileri pek sağlam pabuç değillerdi.

6. Kongreye kadar DİSK yönetiminde süren CHP-«İlerleme» ittifakı iki tarafın benzer durumlarının ve benzer gereksinimlerinin sonucudur. Her iki taraf da DİSK'e karşı aynı bakış açısına sahipti: DİSK'i kullanabilmek. DİSK'in adından yararlanabilmek. Ancak CHP'liler olaya daha geniş baktıkları için, daha uzun dönemli programa sahip oldukları için «ilerlemeci»leri harcayabildiler. Sınıf işbirlikçilerinin kolaylıkla tasfiye olabil-

mesinin bir başka nedeni de kendi ektiklerini biçmeleri oldu. CHP'nin kuyruğuna taktıkları DİSK sonunda onları da yedi.

5. Kongresinden sonra DİSK'in yönetimini paylaşan iki kanadında DİSK içindeki hedeflerini (bütünüyle ele geçirmek) gerçekleştirebilmek için güçleri yeterli değildi. Birilerine ihtiyaçları vardı ve birbirlerini buldular. İki kongre arasında DİSK içinde CHP ve TKP'lilerin dışındakilere yapılanlar hep bilinir. En çirkin metodlarla devrimcilere saldırılmış; «goşist» diye damgalanan proleter devrimcilerine, sosyalistlere sürekli saldırılmış yönetimde olmanın avantajı ile proletarya sosyalistleri işçilerden tecrit edilmeye çalışılmıştır. CHP-«İlerleme» ittifakı bu yöntemleri sadece proletarya sosyalistlerine karşı değil, kendilerine en yakın siyasi çizgilere, örneğin TİP ve TSİP'e de uygulamışlardır. Sonuç olarak da kısa zamanda DİSK ve bağlı sendikaları içindeki tüm diğer unsurları temizlemişlerdir.

Bu gelişen süreç içinde CHP, DİSK içinde maddi bir güç olmaya çalıştı. Genel-İş ve Oleyis'in de katılmasıyla gerçekten güç haline geldi.

TKP ise daha günlük bir politika izledi. Günlük çıkarları daha öne aldı. Profesyonel genel sekreterin kendi adamları olmasından yararlanarak sendikaların personellerini, özellikle de DİSK'in personellerini ele geçirdi. Bir alay İGD'li «ilerleme»ci DİSK'i ve organlarını doldurdu. Kısa zamanda DİSK'in yayın organları haber ajansları, bildirileri, basın bültenleri ve eğitim çalışmaları adeta TKP'nin yayın organları haline geldi. İGD ve İKD, DİSK ile özdeşleştirildi.

«İlerleme» çizgisi bu metodlarla DİSK'i «ele geçirirken» ideolojisinin de bir gereği olanı yaptı. DİSK'i CHP'nin kuyruğuna taktı.

Anti-marksist UDD (İDD) teorilerinin bir sonucu olarak önce seçimlerde CHP kayıtsız şartsız desteklendi. 5 Haziran seçimlerinden sonra ise DİSK «seçim sonrası siyasal koşullarında» üç temel görev tesbit etti: 1) MC'nin kurulmasının, demokratik yollar içinde engellenmesi, 2) CHP'nin güven oyu almasının sağlanması ve 3) De-

mokrasinin gelişmesi ve korunması için ve faşizm tehlikesine karşı «acımasız bir anti-faşist politika uygulanması.»

Bu görev tesbitlerinin yapıldığı günlerde CHP hükümeti kurulamadı ama yerine ikinci MC kuruldu. Sonuç olarak tek görev anti-faşist cephe idi. Böylece ortaya UDC önerisi çıktı.

UDC önerisi sadece anti-faşist cephe önerisi değil, TKP'nin İleri Demokratik Düzen «savaşımı»nın bir taktik adımıydı. CHP'ye geleceğin UDD'sinin ilk adımı öneriliyordu. UDC içinde Türkiye solunun geri kalanlarının pek yerleri de yoktu. Ne var ki CHP, UDC çağrısını derhal reddetti.

UDC çağrısına kadar iki tarafın ilişkileri, ittifakı, çıkar işbirliğinden öteye değildi. 5 Haziran öncesi Ecevit «141-142'ye Hayır» diyor, TKP'ye özgürlük verilebileceğini söylüyordu. «İlerleme»de bu hevesle CHP'nin kuyruğuna yapışmış gidiyordu. 5 Haziran sonrasında ise Ecevit ağız değitirdi. Kurduğu hükümetin programında 141-142 yoktu. Cephe önerisi de reddedildi.

Bu red DİSK içindeki CHP'liler için işaret oldu. Böylece de «ilerleme» DİSK'den tasfiye edildi.

Bütün bu olanlardan sonra, DİSK'in CHP'nin kontrolüne geçmesinden sonra proletarya sosyalistleri DİSK'i nasıl değerlendireceklerdir? DİSK'e karşı tavrımız ne olmalıdır? Daha uzun bir yazının konusu olmasına rağmen burada söyleyebileceğimiz şudur: Yeni CHP yönetimi karşımıza iki yeni durum çıkarmaktadır.

İşin bir yanı, TKP'nin DİSK içindeki hegemonyasının kırılmasıdır. DİSK'in TKP'nin tekkesi olmaktan çıkmasıdır. Yeni yönetim, hiç değilse bir süre daha demokratik olacaktır. Bunun temel nedeni ise sosyal demokrasinin militan gücünün olmamasıdır. Ama açıktır ki en kısa zamanda bu eksiklerini gidermek için bir yeni ittifak arayacaklardır. Bu da Ecevit'in deyimiyle «saygın sol» olacaktır. TİP-TSİP, ama daha çok TİP bu ittifakın adayıdır. Buna rağmen proletarya sosyalistleri DİSK içindeki çalışmalarına daha çok ağırlık vermelidirler.

Yeni yönetimle birlikte ortaya çıkan ikinci durum ise DİSK'in daha da sağa kaymasıdır. Veya daha başka bir deyişle DİSK'in sağa kayışının resmi hale gelmesidir.

Kurulduğundan bu yana Türkiye solunun ortak çabalarıyla, ortak alın teriyle gelişen DİSK bugün reformistlerin elindedir. Yüzlerce direnişin, işgalin, 15-16 Haziran'ın üzerinde bugün CHP reformizmi oturmaktadır. Bu durum karşısında da gene proletarya devrimcilerine düşen görev, DİSK içindeki çalışmalara daha çok ağırlık vermektir. DİSK, reformizmin, sınıf uzlaşmacılığının elinden kurtarılmalıdır. ***Sosyalist İşçiler Sendika Yönetimine*** sloganı hayata geçirilmeye çalışılmalıdır.

KURTULUŞ

DÜZELTME

Dergimizin 19. sayısının 54. sayfasında unutulan dipnot aşağıdadır. Düzeltir özür dileriz.

---

* Necdet Sevinç, Ülkücüye Notlar, 3. baskı, s. 73-74, Dedekorkut Yayınları.

KİTLE'nin Bir Yazısı ve Yine'de Anti-Faşist Birlik Üzerine

TSİP'in «gayrı resmi yayın organı» KİTLE, 186. sayısında «TSİP yetkililerinden aldığı bilgiye göre», Kurtuluş'un «seçime katıldığı yerlerde TSİP'ne yardımcı olmayı taahhüt ettiğini» yazdı.

TSİP yetkilileri ya da Kitle yazarları böyle bir taahhüdü nereden almışlar bilinmez. Ama açık olan odur ki eğer TSİP'liler önceden ikiyüzlü, riyakar davranmamış olsalardı, seçimlerde bir anti-faşist birlik belkide olabilirdi. Türkiye solunun önemli bir kısmının **ortak** bazı adayları desteklemesi mümkün olurdu.

Kitle'de çıkan bu yazıya Kurtuluş derhal itiraz etti. Bir açıklama gönderdi. (Gönderilen açıklama basılmak üzere değil «bilgi hatası»nın düzeltilmesi içindi.) Ama Kitle bu açıklamamızı, başına kendi açıklamasını ekliyerek iki sayı sonra yani seçimden iki gün sonra aynen yayınladı. Daha önce, yani seçimden önce yayınlamamalarının nedenini bize sözlü olarak «nereden geldiğini anlayamadık. Mühürü yok» diye yaptılar. Oysa olmayan bir taahhüdü basacak kadar dikkatsizler (!)

Kurtuluş'un açıklamasına ekledikleri kendi açıklamaları ise suçluların telaşı içinde Kurtuluş'a küfür dolu. Anti-faşist birliğin olan ve olabilecek kadarını da yıkacak hezeyan dolu, çirkin bir üslup.

Şöyle diyorlar: «... TSİP İstanbul yöneticilerinin doğru bilgi verdiklerinden de asla şüphemiz yok. Bu durumda demek ki sorumlusu, yetkilisi, sözcüsü bile belli olmayan siyasi akımların belgelere dayanmayan **sözlü**

tutumlarını pek ciddiye almamak gerekiyor.» Bu satırlar herkesden çok Kitle dergisini ve TSİP'i yaralar. Ama daha çok anti-faşist birliğe zarar verir. Ucuz bir saldırıdan başka bir şey değil.

Sonra devam ediyor Kitle: Kurtuluş'un «tahrifçilik» yaptığını söylüyor. Onlar «yardımcı olmayı taahhüt etti» demişler, biz ise onu (hemde tırnak içine alarak) «desteklemeyi taahhüt etti» diye tahrif etmişiz. «Hurufi olmaya gerek yok. Ama desteklemekle yardımcı olmak arasında **bu noktada** (abç) dağlar kadar fark var»mış.

Biz «tahrifi» anlayamadık. Hele iki tanım arasındaki bu noktadaki farkı hiç anlayamadık. Eğer Kurtuluş, TSİP'i «destekleseydi» olacak olan şuydu herhalde: Kurtuluş siyasetini benimseyenler seçim kampanyasında TSİP'e yardım edeceklerdi. (Belki afiş asıp, bildiri dağıtacaklardı (!)) Veya sadece oy atıp, oy attıracaklardı. Peki Kurtuluş TSİP'e «yardım edecek» olsaydı ne değişiklik olacaktı? Kurtuluş sempatizanları TSİP afişlerinin asılmasına, bildirilerinin dağıtılmasına yardım edeceklerdi (!) Oy atılmasına yardım edeceklerdi. Çamur atmak için illede «tahrifçi» demek için bu kadarına gerek yoktu. İllede Kurtuluş bir zamanlar Kitle'nin plajiarizmini *yani eser hırsızlığını* sergiledi diye, Kurtuluş TSİP'e hayalci dediği için çamur atmaya gerek yoktu. Bu tür davranışlar olan kadarıyla ve olacak kadarıyla anti-faşist birliğe zarar verir.

Ve bir iddia daha: «Kurtuluş TSİP'le işbirliğinden alabildiğine korkar. Çünkü böyle yaparsa tabanı Dev-Genç'e kayar diye endişe eder.» Bu iddia ise gülünç. Kurtuluş'un böyle bir kuşkusu olsaydı TSİP ile diyaloga hiç girmezdi. «Sosyalist Forum»a hiç katılmazdı. Kaldı ki, Devrimci Yol'ca Kurtuluş zaten TSİP ile birlikte zikredilmektedir. İşin bir yanı bu. Diğer yanı ise şu: O sorumlu mu, yetkili mi, sözcü mü belli olmayan (!) insanlar TSİP ile her konuşmada ısrarla «sizinle birlikte görünürsek bizi eleştirenler olabilir. Ama bu önemli değildir. Önemli olan anti-faşist birlik konusunda **olumlu** adım atılmasıdır.» diye vurguladılar. Tersini söylemek sadece yalancılıktır.

Son olarak ise Kurtuluş'un parti olmadığı doğru tes-

biti yapılıp, sonra da «bağımsız tavrını koyması» hayretle karşılanıyor. Gerçektende hayret. Ama TSİP'e. Kendileri de hem parti hem değiller. Onlar nasıl seçime giriyorsa, bir başka siyasi çizginin kendi bağımsız tavrı olamaz mı? Eğer Kurtuluş, TSİP'i desteklese veyahut TSİP'e «yardımcı olsa» bu da bağımsız bir tavır olmayacak mıydı? Tam bir hezeyan. Ve sonra da Kurtuluş'a bolşevikler örnek gösteriliyor. Kurtuluş parti değil. Partinin inşaasının gerekli olduğunu söyleyen bir dergi ve çevresindeki sempatizanlardır. Ama TSİP'de parti değil bir tekkedir. Ama gene de biz anti-faşist birlikten yanayız. Ama hiç bir zaman da revizyonizmin «kitleler içinde kök salması», «en geniş kitleler içinde etkinlik kazanması» için çalışmayız.

TSİP seçimi şöyle değerlendiriyordu. «Seçim süresi boyunca kitlelerle daha yakın daha sık ve daha yaygın ilişkiler kurmak ve örgütlenmek, işçilerin ve emekçilerin bağrında kök salmak için elverişli imkanlar ortaya çıkar. (Goşistler de buna yardım eder. «Goşistler» üzerine hayal kurmak en elverişli imkanlardan biridir. - Kurtuluş) Ve sosyalistlerin, sosyalist partilerin (TSİP bu tanıma pek uymasa da) temel görevlerinden birisi ve belki de başta geleni en geniş kitleler içinde etkinlik kazanmak, işçi sınıfı ve müttefiklerini iktidara giden yolda, örgütlemek olduğu için de seçim dönemini en verimli şekilde değerlendirmek şarttır.» (seçim dönemindeki en verimli değerlendirmelerden biri de Kurtuluş üzerine hayal kurmaktı.)

Sonuç olarak, Kitle ve TSİP'in Kurtuluş üzerine yaptığı spekülasyon bir kere daha bize TSİP'in karakterini, kapkaççılığını, çıkarcılığını, oportünistliğini ve riyakarlığını gösterdi. Bunlara rağmen zorlanan anti-faşist birliği zedeledi. Takkeyi öne koyup düşünmek gerekiyor. Sonuç gene de birlik. Faşizme karşı omuz omuza olma birliği. Daha riyakarları ile bile birlik. Ama riyakarlıklarını, ikiyüzlülüklerini unutmadan. Bırakıp kaçabileceklerini unutmadan, hatta sırası gelince arkadan vurabileceklerini unutmadan, ve sol içinde gerçek bir anti-faşist mücadelenin kimlerle yapılabileceğini unutmadan: Faşizme Karşı Omuz Omuza sloganını hayata geçirmeliyiz.

KURTULUŞ

Faşizm Üzerine Notlar - 6

Türkiye'de Faşizm

MHP'NİN EKONOMİ POLİTİKASI KAPİTALİZMDEN BAŞKA BİR ŞEY DEĞİLDİR

Faşistlerin kitleleri kendi saflarına çekmede kullandıkları en önemli demagoji düzene reaksiyondur. Aynı Hitler gibi Kurt Karaca'da devrimcilerin devrim kelimesini yozlaştırdıklarını, asıl kendilerinin devrimci olduğunu anlata anlata bitiremez. Kapitalizme ve Komünizme karşı çıkarken kullandıkları en büyük demagojik slogan «Türkiye'yi aç hürlerle, tok esirler ülkesi haline getirmeyeceğiz»dir. Bundan kasıtları, kapitalizmin aç ama hür insanlar yarattığı -ki, bu konuda devlet sorununa geldiğimiz de göreceğiz ki başka şeyler savunmaktadırlar- Komünizmin de tok ama esir insanlar yarattığıdır. Söylenenlerin her ikisinin de gerçekle ilişkisinin olmaması konusunu bir yana koyalım. Faşistler kendi ideolojilerini oluştururken, bir yana kapitalizmi, diğer yana da sosyalizmi koyup, her ikisini eleştirmek, kapitalizmden ve sosyalizmden işine gelen şeyleri alıp, eklektik bir biçimde birleştirmek suretiyle bir üçüncü yol yarattıklarını iddia ederler. Bütün faşistlerin iddiası gibi bunun artık bir sınıf düzeni değil, millet düzeni olduğunu yutturmağa çalışırlar. Görüşlerini sergilerken, sınıfsal sorular sorduğumuzda bu üçüncü yol, yeni yol denilen herzenin kapitalizmden, hem de en azgın cinsinden bir kapitalizmden başka bir şey olmadığını göreceğiz. Bunun için, faşistlerin, sınıf,

mülkiyet, sömürü, emek, değer üzerine olan görüşlerini incelemek gerekiyor.

A. Türkeş şöyle diyor :

«Bir sosyal sınıf veya ferdi, diğer sosyal sınıf veya fertlere tercih eden sistemler, sınıfçı sistemlerdir. Milliyetçilik hertürlü sınıfçı sistemlere karşıdır. Sınıfçı sistemler sınıf diktatörlüğü doğurur.» *

Elhak doğru. Sınıflar varolduğu müddetçe sistemlerde sınıfçı olacaktır. «Milliyetçi» doktrin böyle şeylere çok kızıyor. Bilimin objektifliği de sözkonusu olmadığı için faşizme göre yeni baştan kurulabilir. Türkeş kuracağı düzende sınıfları bir yana koyup **sosyal dilimler** diye bir kategori getiriyor. Sınıflar üretim araçları karşısında durum ve çıkarlara göre tayin edilen sosyal kategorilerdir. Türkeşin bütün yaptığı üretim araçları karşısındaki durumu bir yana bırakıp toplumda kullanılan bir takım kaba tabirlere göre ayırımlar yapmak ve emekçileri birbirlerinden koparmak suretiyle onların güçlerini azaltmaktır. Bu amaçla Türkiye'deki insanları altı sosyal dilime ayırmaktadır: Köylü dilimi, işçi dilimi, esnaf dilimi, memur dilimi, işveren dilimi, serbest meslek mensupları dilimi. Acaba bu ayırımlarda çıkar birliği, üretim araçları karşısındaki durum göz önünde bulundurulmuş mudur? Köylü dilimini alalım: Feodal toprak ağası, kapitalist tarım işletmesi sahibi, orta köylü, yoksul köylü, bunların hepsi köylü dilimine dahil. Yani yoksul köylüyle feodal toprak ağası başbaşa verip, sorunlarını ortaklaşa çözümleyecekler. Kardeş, kardeş! Devlet dairelerinde müsteşarlarla, temizlik işleriyle görevli «memur»lar oturup, ortak çıkarlarının savunucuları olacaklar! İşte bu kadar gülünç sonuçlara ulaşıyor bay Türkeş'in uyduruk dilimleri.

Türkeş'in mülkiyet üzerine söyledikleri de sosyal dilimlerinden aşağı kalır şeyler değil. «Kapitalist sistemin temel aldığı değer, ferttir. Bu sebeple insan-eşya ilişkisinde ferde sınırsız hak tanır. Üretim ve tüketim mallarının mülkiyeti ferde aittir. Buna, özel veya ferdi mülkiyet adı verilir. Bu sistem de malikin mülkü üzerinde **mutlak ve**

---

* A. Türkeş, 9 Işık ve Türkiye, s. 248, Kervan Yay.

münhasır hakimiyet hakkı vardır.» * diyor Kurt Karaca. Bu kapitalist düzende hemen hemen böyle. Türkeş'in belirttiği üzere «dokuz ışıkçı» düzende -artık milliyetçi-toplumcu değil, çünkü Türkeş onu yasakladı- ise şöyle olacak: «Dokuz ışıkçı düzende ise bu üretim araçları, işçinin, köylünün, esnafın, memurun tasarrufu ile yapıldığı için, bu fabrikalara, bu makinalara, tasarrufları nispetinde işçi, köylü, esnaf ve memur sahip olacaktır. Bu şekilde servet ekonomimiz Türk milletinin bütün fertlerine ait olacaktır. Herkes mutlu ve hür yaşayacaktır. İşçi, köylü, esnaf, memur vb. fabrikalara sahip olacak, onun mülkiyetini kazanacaktır. Böyle bir sistemde sömürme olamaz, aracılık, vurgunculuk, tefecilik olamaz.» **

Türkeş bu mülkiyeti yaymak suretiyle herkesi türkleştirme projesini nasıl gerçekleştiriyor? Bu sistemde bir devlet, bir millet, birde özel sektör olacağını söylüyor. Özel ve devlet sektörü bilinen şeyler. Millet sektörü ise şöyle oluşacak :

«Daha önce belirtildiği üzere, bir sermaye birikimi olan kalkınma, tasarruf ve yatırım hareketinden ibarettir. Kalkınmanın en önemli unsuru, özellikle finansman yönü olan tasarruf, iradi (gönüllü) ve zorunlu (cebri) olmak üzere ikiye ayrılır. Milliyetçi-Toplumcu sistem (Kurt Karaca yasaklama kararını henüz duymamış) kalkınmanın finansman yolu olarak daha çok zorunlu tasarrufu öngörür.» ***

Bu parlak (!) projelerle daha fazla kafaları ağrıtmadan biz özetleyelim. Yukarıda sözünü ettiğimiz altı sosyal dilim için birer birlik kurulacak ve bunlar üyelerini, örneğin % 10 tasarrufa zorlayacaklar -bu oranı kendileri veriyor- toplanan paralarla makina yapan fabrikalar kurulacak ve herkes kârdan hissesi kadar pay alacak. Birincisi herkesin % 10'u farklı miktarlar oluşturacağından ortaklık da oransız olacaktır. Bu önemli değil fabrikalar için gerekli finansman sağlandıktan sonra fabrikaların

---

* Kurt Karaca, Milliyetçi Türkiye, S. 119-120
** A. Türkeş, 9 Işık ve Türkiye, s. 189, Kervan Yay.
*** Kurt Karaca, Milliyetçi Türkiye, s. 129-130

kuruluşu asgari beş yıl tutacaktır. Beş yıl boyunca zaten peşin peşin cebri tasarruf yaptırılırken (mevcut vergiler sayesinde) ayrıca birde % 10'luk bir tasarrufa zorlanmak suretiyle hayat standartları % 10 daha düşürülecektir, fabrika kâr edecek ve biz de bu kârdan pay alacağız diye işçiler, yahut köylüler en az bir beşyıl bekleyecek, ondan sonra da kârdan hissesine düşeni almaya başlayacak; o da eğer fabrika kâr ederse fabrikanın kâr ettiğini ve % 20'lik bir kârlılığa ulaştığını varsayalım. (Bu kârın da işçilerin sırtından çıkacağını unutmamak lazım). O zaman hissedarların eline yatırdıklarının iki misli bir para geçecek demektir. Ama cebri tasarruf devam etmektedir. İşçi bu % 20'nin de % 10'unu zorunlu olarak tasarruf edecektir. Böylelikle işçinin yahut köylünün eline geçecek olan % 20 değil, % 18 olacaktır. Eğer fabrika geliştirme ve yeni yatırım projelerine girişecekse -ki girişmesi gerekir- % 18'lik daha bir yatırım payı ayrıldığında hissedarın eline % 10'u geçecektir ki bu da zaten başlangıçta yatırılan miktardır ve beş yıl verdiğin parayı geri almak için beklemiş olacaksın. Önemli olan milli servetin artışı olduğuna göre de bu yatırım payları daha da artırılabilir. Sonuç olarak hissedar verdiğini bile alamaz duruma gelir. Bu günkü burjuvazi bile Türkeş'ten daha cömert. O hisse senetlerine alındığı andan itibaren kâr veriyor. Tahvil daha da kârlı çünkü, paranı istediğin zaman geri alabiliyorsun, ayrıca % 18'lik faizin de her ay işliyor. Yani halk açısından bu günkü düzen daha kârlı işliyor. Burjuvazi Türkeş'in hiçbirşey vermeden zorla yaptırmak istediğini bugün zorlamadan, hemde hazır işletmelere ortak etmek suretiyle yapıyor. Bu iş bugün olduğu gibi «dokuz ışıkçı» düzende de burjuvazinin lehine işleyecektir. Eğer Türkeş böyle bir millet sektörü kurar ve burjuvazinin yapamadığı düşük kârlı ağır sanayi yatırımlarını bu sektöre yaptırır ve burjuvaziye yüksek kârlı alanları bırakırsa kendisine gerçekten minnettar olacaklardır. Bu birliklerin yönetiminde faşistler olacağına göre de burjuvazinin bu konuda hiçbir endişesi kalmaz. Bu kapitalist düzene göre, Türkeş'in mülkiyet açısından getirdiği tek değişiklik bu. O da bugünkü kapitalizmin çok daha insaflı işlettiği hisse senedi kurumunun zorunlu duruma

getirilmesinden başka bir şey değil. Benzeri bir işi Hitler de yapmıştı. İşçilerden «size otomobil yapacağız» diye kesintiler yapmış, ama o paralarla da silah yapmıştı.

Türkeş bir de yönetim katılma diye bir demagoji kullanıyor. Aynı şeyi Mussolini de savunuyordu. Çünkü kendi faşist militanlarının yönetime katılması hiçbir şeyi değiştirmeyecekti. Ayrıca bu yönetime katılma denen şey fiiliyatta ne ifade edebilir?

«İşçinin yönetime katılması, karara, kararın yürütülmesine ve kontrole katılmak üzere üçe ayrılır. İşçi işletmede verilecek her karara katılacaktır...

«İşçinin yönetime katılması, danışma niteliğinde (istişari) olabileceği gibi, bağlayıcı nitelikte de olabilir. İstişari katılmada işçinin görüşü yönetimi bağlamaz, sadece fikir verici bir nitelik arzeder.

«Bağlayıcı katılmada ise, işçi yönetimin gerçek ortağı olmuştur. Karar organlarına işçi ve işveren eşit oranda katılmalıdır. Zira gerçek anlamında yönetime katılma, bağlayıcı nitelikte katılmadır. Bugün 440 sayılı kanun, işçilerin yönetime katılmasını öngörmekle birlikte, bu katılma istişari bir nitelik taşımakta, gerçek bir katılma olmamaktadır.» *

Yönetime katılma sorununda istişari mahiyette olanını bir yana koyarsak -çünkü işçi ne derse desin, burjuva kârını azamileştirecek işleri yapacaktır- bağlayıcı katılmanın gerçekten bağlayıcı olup olmadığını görelim. Kurt Karaca işçilerle işverenin yönetime eşit oranda katılacağını söylüyor. Yani bire bir. Bu iki sınıftan biri kârını azami yapmak, diğeri ücretini azami yapmak için mücadele edecektir. Karar: bire bir. Kararsızlık. Bu işi Mussolini de öneriyordu. O Türkeş'den bir derece daha akıllı olduğu için, kararın alınabilmesi için sayıyı üçe çıkarıp bir de devlet temsilcisini işe katmıştı. Kurt Karaca'nın önerisine göre işletmenin işleyebilmesi işi ya burjuva için hiçte zor bir iş değildir- yahut işçi temsilcisi işçilerin çıkarlarını gerçekten savunacak ve kararlar bir lehte bir aleyhte olmak üzere kararsızlığa varacak, işlet-

* Kurt Karaca, Milliyetçi Türkiye, s. 292-293

me de işleyemez duruma gelecektir. Görüyoruz ki, milliyetçi düzenin yönetime katılma dediği şey hayalden başka bir şey değil. Ama Türkeş'te öyle diyordu zaten : «İnsanlar hayalleriyle büyük ölçüde insan olurlar.»

Buraya kadarki kısımda gördük ki A. Türkeş'in milliyetçi düzeniyle kapitalist düzen arasında zerrece fark yok. Bir fark var! Emekçilerin hayat standardının cebri tasarruf sayesinde % 10 düşürülmesi.

«Milliyetçi Hareket, insan şahsiyetine en büyük saygıyı duyar. Emek, insan şahsiyetinin bir parçası, yapıcı bir unsurudur. Emeğe saygı duymayan, emeği korumayan bir görüş, insana da saygı duyamaz. **Üretici, değer yaratıcı tek varlık emektir.»** (abç) *

Sözler sanki bir marksistin ağzından çıkıyor. «Üretici, değer, yaratıcı tek varlık emektir». Ama yukarıda Türkeş'in düzeninde işçi açısından değişenin yalnızca cebri tasarrufla hayat standardının % 10 düşürülmesi olduğunu gördük. Ama belki Türkeş emek derken burjuvaların emeğini de hesaba katmaktadır. Ve belki de tek gerçek emek burjuvanın emeğidir. Zavallı kupon keserken, kimbilir ne kadar emek harcıyordur! Türkeşin söylediklerinden bundan başka bir anlam çıkartılamaz. Yönetime katılma meselesinde de gördüğümüz gibi bir burjuva işletmede çalışan bütün işçilere denktir. Burjuva ne kadar çok işçi çalıştırırsa emeği o kadar değerli, o kadar üretici duruma gelmektedir. Bu durumda elbetteki sömürü diye birşey olmayacak, herkes yarattığı değeri geri alacaktır. Ama patronların ürettiği biraz fazla kaçacak.

Burjuvanın birçok durumda üretimle dahi ilişkisinin olmadığını bilenler için bunlar oldukça saçma görüşlerdir. Sömürü, artı-değer sayesinde gerçekleşir ve artı değer sözkonusu olmadığı müddetçe de burjuva beş kuruş kâr edemez; ancak üretime yaptığı katkı ölçüsünde bir ücret alabilir, yani bu kez o da emekçi olur. Eğer burjuva milyonlarca lira kâr edebilecekse bu ancak işçilerin sırtından çıkabilir. Türkeş'de tek değer yaratıcı varlığın emek olduğunu söylediğine göre, sermayenin değer yaratma-

---

* A. Türkeş, 9 Işık ve Türkiye, s. 256

sından, dolayısıyla onun, yaratılan değerden pay almasından bahsedemez. Milliyetçi düzende ya burjuva kârdan, dolayısıyla burjuvalıktan vazgeçecektir, yahutta sömürmeye devam edecektir. Hangisi acaba bay Türkeş?

«Emeği sermayeye, sermayeyi emeğe boğazlatan, soyduran, sahte, sınıfçı, bölücü sistemlere inanmıyoruz» *

Sayın başbuğun cevabı bu. Tek değer yaratıcı emek olduğuna, sermaye de hiçbir şey yaratmadığına göre, sermayenin emeği boğazlaması, soyması anlaşılabilir bir şey, ama emeğin sermayeyi boğazlaması, soyması nası oluyor? İşçiler burjuvaları nasıl sömürebilirler? Sömüremezler, ama burjuvanın sömürüsünü, kendi diktatörlüklerini kurmak suretiyle engelleyebilirler. Türkeş'in emeğin sermayeyi soymasını engelleyeceğiz derken kastetdiği burjuvanın sömürme hakkını koruyacağız (!)'dan başka ne olabilir? Türkeş sosyalistlerin elinde koz bırakmayacağız derken tehlikeli bir silaha -emeğin tek değer yaratıcı olduğu gerçeğine- sarılmıştır.

Demagoji üzerine kurulmuş eklektik bir sistemin kendi kendini çürütmemesi mümkün değildir zaten.

MHP'nin bir diğer *«düzen değişikliği»* (!)'de köylü sorunundadır. Tarım kentleri projesi diye nitelenen bu proje gerçekleştirildiği takdirde kırsal alanda kapitalizmin gelişmesine katkıda bulunabilir. Ne ölçüde gerçekleştirileceği ise Türkeş'in hayal hanesinin gerçekle olan bağlantısına bağlıdır. Bu gerçekleştiği takdirde bugün oldukça büyük bir niceliğe sahip olan şehire göçü hızlandıracak, faşistler onları yerlerinde tutabilmek için kazma-kürek işleri icadetmeğe başlıyacaklardır. Türkeş gizli işsizliği ortadan kaldırmak için, köylülere kazma-kürekle iş yaptırmak gerektiğini bir gün de söylemektedir.

Köylülere toprak dağıtılmasına gelince MHP buna pek taraftar değildir. Toprakların bölünmesinin tarımsal geliri azaltacağını dolayısıyla toprak reformundan ziyade tarım reformunun uygulanmasını, yani büyük toprak sahiplerinin daha da kapitalistleştirilmesini savunmaktadır.

---

* A. Türkeş, 9 Işık ve Türkiye, s. 257

Bu konuda fazla söze gerek yok. Toprak reformu müsteşarlığı MHP'lilerdedir ve toprak reformunu ne hale getirdikleri ortadadır. Yıllar geçti ancak bin civarında aileye toprak dağıttılar. Bundan öteye de gitmeye niyetleri olduğuna dair hiçbir belirti yoktur.

MHP'nin, yoksul köylülere vereceği en büyük hediye gene «Köylü Üretim Birliği»nin yatırım giderlerini karşılamak üzere, onlardan zorla toparlayacağı % 10'lar olacaktır. Ama buna karşılık hepsi sanayici, işveren olacaklardır!

MHP'NİN MİLLİ DEMOKRASİSİ FAŞİST DİKTATÖRLÜĞÜN TA KENDİSİDİR

Faşistler **devrimci** (!) olduklarından mevcut düzeni şiddetle eleştirirler. **Devrim** konusunda ilginç görüşlere sahiptirler:

«Bugüne kadar, Milliyetçi-Toplumcu devrim dışındaki devrimlere bu kavramın sadece şekli unsuru bağlanmıştır. Devrim kelimesiyle kuvvete başvuran, sokaklarda veya barikatlar üzerinde cereyan eyleyen, siyasi ve anarşik bir olay anlatılmıştır. Devrimin yalnız zahiri unsuru, yani yönetici bir sınıfın düşürülmesi, yeni bir ekip tarafından iktidarın ele geçirilmesi üzerinde durulmuştur. Oysa gerçek devrim başka bir anlam taşır. Burada anarşi terör, sokak ve barikatlar zaruri bir unsur olarak görülmez. Devrim dinamik bir olaydır ve kendine has kanunları vardır. Kuvvet ve zor unsuru devrimci olayın özelliği değildir. Milliyetçi-Toplumcu Türk devrimi bunun esaslı misali olacaktır.

«Gerçekten devrim belirli bir devre hakim olan anlayışın ve bu anlayışa göre kurulmuş olan müesseselerin bir bütün olarak değiştirilmesi, bunun yerine yeni bir görüşün getirilmesidir... **Devrim, özcü, yani Türk insanının özelliklerine uygun olursa gerçek bir devrim niteliği taşır.** Milliyetçi-Toplumcu görüş, bu anlamda bir devrimdir ve mahiyeti itibariyle marksist-sosyalist devrimden ayrılır». *

---

* **Kurt Karaca, Milliyetçi Türkiye, s. 27-28**

Şu satırlarda gördüğümüz gibi sosyalistlerin elinden koz toplarken, **devrim**'e de el koyuyorlar. Aynen Hitler'de nasyonal-sosyalist «devrim» teziyle sosyalistlerin elinden koz toplamıştı! Bu devrim lafına inanan bazı faşistler devrimi sürdürelim dediklerinde kellelerini omuzları arasında görebilme şanslarını kaybettiler.

«Devlete Evet, Düzene Hayır» başlıklı bir yazıda faşistler düzen, devlet konusunda şunları söylüyorlar:

«Düzenin kaynağı Emperyalizmdir. Emperyalizmin de Materyalizm. Hayatı sadece maddeden ibaret gören ve bunun dışında başka gerçek tanımayan bir dünya görüşüdür. Materyalizm ve kaynak olduğu - veya kurduğu sistemlerin bazısında kişiyi maddenin, bazısında maddeyi kişinin tanrısıymış gibi göstererek toplumları sürekli bir buhranın çıkmazlarına sokarak onları sömürmek amacını güden kişilerin ve grupların felsefesidir.

«Solun gayesi bu farklılığı örtbas etmek ve MHP'nin diğer partilerden ayrı bir yönü olmayıp onun da düzenin müesselerinden biri olduğu imajını yaratmaktır.

«Bu günkü düzenin en büyük düşmanı ülkücü harekettir... Bu gün Türkiye'de yapılan savaş Düzen ile Ülkücü Hareket arasında sürmektedir ve Komünistler bu mücadelede düzenin paralı askerleri olarak rol almaktadır.

Ülkücünün tarihi görevi bu gün dünden daha ağırdır, yarın bu yük daha da artacaktır. Mevcut düzene ve getirilmek istenen başka sömürü düzeni tiplerine ve bunların kaynağı olan emperyalist beynelmilel çetelere karşı mücadele eden Ülkücü «Devlet-i edet Müddet» anlayışına bağlı kalarak Devletini koruyacaktır elbette. Onun mücadelesi Devletin başına çöreklenmiş olan zihniyetin. yani düzenin müessese ve kişilerine karşıdır.»*

Bu kadarına insanın pes diyeceği geliyor, ama başbuğ Türkeş bunların bazı enayiler için sarfedilmiş sözler olduğunu, kendilerinin düzene falan karşı olmadıklarını belirtiyor.

---

* Genç Arkadaş, Sayı: 9, s. 10

«Devlet bağımsızlığı, vatan bütünlüğü ve demokrasi ilkelerini en sınırlı, kararlı ve titiz olarak savunduğumuz için, devlet, vatan ve rejim (düzen) düşmanları bizi baş hedef seçmişlerdir...»*

Bir başka yerde de düzenin bekçi köpekliğini yaptıklarını daha açık bir şekilde ortaya koymuştur:

«Bir yanda komünist anarşistlerle birlikte CHP yöneticileri; öbür yanda Devletin kuvvetleriyle, milliyetçi partiler ve kitleler yeralmış bulunmaktadır» **

Türkeş'in bu konuda söylediklerine daha çok örnek verilebilir. Ayrıca yazılardan örnek vermeğe ne hacet. Pratik davranışlar ortada değilmi ki? Faşistler demagojiyi o kadar ileriye görtürürler ki, nerdeyse marksist oldukları düşüncesine kapılırsınız:

«Kapitalizm bir dünya görüşüdür. Her dünya görüşü gibi, kapitalizmin de iktisadi yönü yanında siyasi ve hukuki yönleri vardır. Kapitalizmin siyasi yönü, liberal demokrasi, hukuki yönüde liberal hukuk adını alır. Liberal demokrasinin siyasi kurumları, özellikle meclis, hükümet ve idare kapitalist sınıfa hizmet eder. Liberal demokrasilerde devlet yönetimine yalnız patronlar ve onların bürokrasi sınıfı katılır. Parlamento patronları koruyan kanunlar çıkarır, hükümet ise bu kanunları titiz bir şekilde tatbik eder. Devlet çarkı kapitalistlerin yararına işler. Fakat Patronlar ve onlara hizmet eden bürokratlar daima demokrasi ve hürriyetten bahsederler. Liberal demokrasi ve hürriyet, sahte bir demokrasi ve hürriyettir.

«Liberal sistemde, demokrasi ve hürriyet sadece kapitalistlere tanınmış bir demokrasi ve hürriyettir. Milletin çok büyük bir kısmı, patronlar dışında kalan kısmı için demokrasi ve hürriyet, bir diktatörlük ve esaretten başka birşey değildir.» ***

Türkeş'in buraya kadar olan analizine -cehalet kısımları hariç- diyecek hiç bir şey yok. Devlet burjuvazinin diktatörlüğüdür ve bunu yaratan da kapitalist sis-

---

* A. Türkeş, Gönül Seferberliği, s. 253, Kutluğ Yay.
** A. Türkeş, age., s. 203
*** A. Türkeş, 9 Işık ve Türkiye, s. 251

temin ta kendisidir. Gerçi kendisi bu sistemin bekçi köpeğidir ama meseleyi nerede çarpıttığını göstermekte yarar var. Türkeş «devletin bir burjuva diktatörlüğü olduğu» noktasına kadar iyi geldi ama orada durdu. Bu devlet diktatörlüğü sürdürme gücünü nereden alıyor? Parlamentodan, mahkemelerden, siyasal partilerden mi? Bunların hiçbirinin kendi başına yaptırım gücü yoktur. Diktatörlük yaptırım gücünü zorla sağlar. Bu zorun, kurumları nelerdir? İşte Türkeş buna cevap vermiyor. Ordu ve Polis değil mi? Ama Türkeş'in bozkurtları bu kurumların yardımcılarıdır. İşte vehbinin kerrakesi burada ortaya çıkıyor. Türkeş'in marksizmden yürüttüğü tahlillerin can noktası işin dışında bırakılmış. Ama esas olan da bunlardır. Yoksa papağan gibi devletin burjuva diktatörlüğü olduğunu tekrarlamak hiçbir sonuç getirmez.*

Bütün bunları söyleyen Türkeş bunun yerine ne koymak istiyor. Yani burjuvazinin diktatörlüğü yerine, hangi yoldan ne getirecek? Hiç kimse kendi diktatörlüğünü bir başkasına barışçıl bir biçimde terketmez. Şiddete karşı mutlaka şiddet gerekir. Türkeş acaba ihtilal mi yapacak? Evet bir ihtilal ama **karşı** cinsinden olan.

Daha önce MHP'nin ekonomide yapacağı işlemin kapitalizmden zerrece farklı olmadığını gördük. Üzerinde tartışılacak tek sorun liberal demokrasi. Türkeş buna çok kızıyor. Böyle başı bozukluklara tahammülü yok. Partilerin birbirleriyle «tepiştikleri» bir parlamentoya karşı o. Gerçi Türkeş demokrasinin en sağlam savunucusudur. Mussolini de «faşizm demokrasinin en duru şeklidir» diyordu. Cani Pinoşet'de Şili'de gerçek demokrasiyi kurduğundan dem vurmaktadır. Türkeş de milli demokrasiyi gerçekleştirmek için Devlet Başkanlığı ve parlamentodan işe başlayacak :

«Milliyetçi hareket, tek başkan, tek meclis sistemini savunur. Çağımız kuvvetli, adil ve hızlı icra çağıdır. Türk milleti, dünya imparatorlukları kurduğu devirlerde, **kuv-**

---

* **Bu noktayı ilerlemecilerimize de tekrar hatırlatırız. Görülüyor ki Türkeş bile bu konuda onlar kadar «radikal» olabiliyor. Ama işin püf noktası bundan sonra başlıyor. Yani devletin parçalanması sorunu.**

vetli, adil ve hızlı icra sistemini uygulamıştır. **Kuvvetli ve hızlı icra, icra gücünün tek elde toplanmasıyla mümkündür.** (a.b.ç.) Bunun için tarih ve töremize uygun olarak, **başkanlık sistemini** savunuyoruz. İcrayı, Cumhurbaşkanlığı ve Başbakanlık olarak ikiye bölemeyiz. Her *konuda bütünleşmeci olduğumuza* göre, *icranın* başında da bütünleşmeci olmalıyız. Türk tarih felsefesi ve tarihinde **icra** organı hiçbir zaman bulunmamış, yani, **tek bir başkan** tarafından yürütülmüştür.» *

İşte Türkeş'in «milli ananemize uygun» olarak gerçekleştirmek istediği budur. Burjuvaziden başka hiçbir organa hesap vermeyecek mutlak yürütme yetkisine sahip bir başkanlık sistemi. Aynı kırallık devrinde atalarımızın yaptığı gibi!

Kurt Karaca bu başkanın ne mene şey olduğunu daha açık anlatıyor:

«Milli devletin yürütme gücünün (icra organının) başı ikiye bölünemez. Yürütme gücü, devlet kudretini temsil eden güçtür. Devlet bir otorite, bir iktidar, başkasından emir almadan emir veren, en üstün, en büyük kuvvet demektir. Bundaki bölünme; devlet otoritesinin bölünmesi, zayıflaması sonucunu doğurur.» **

Devleti «kadife eldiven içindeki demir yumruk» olarak tanımlayan Türkeş'in başkanlık sistemi «hiçbir yerden emir almayan» devlet otoritesini tek başına temsil edecektir ve başkan hızlı kararlar alacak, tek dereceli olarak seçilecek ve Kurt Karaca'nın belirttiği gibi hiçbir yerden emir almayacaktır. Yani Başbuğ bir kere başkan seçildimi artık kimse ondan hesap soramayacaktır. Meclis mi?

«Milletimizin sosyal yapısına uygun olarak altı sosyal dilimden gelen milletvekillerinden oluşan, bir meclis kuracağız. Bu mecliste, birbirine yakın sayıda, işçi, köylü, esnaf, memur, serbest meslek mensubu ve işveren temsilcileri bulunacaktır... Senato kaldırılacaktır. Tek yapılı Milli Meclis, sırf milli olmakla kalmayacak, aynı zamanda bu uzmanlar meclisi olacaktır.» ***

---

* A. Türkeş, Temel Görüşler, s. 155, Dergah Yay.
** Kurt Karaca, Milliyetçi Türkiye, s. 80
*** A. Türkeş, 9 Işık ve Türkiye, s. 180-181

İşte Mussolini'nin oluşturduğu korporasyon meclisinden milim farkı olmayan bir milli meclis. Her dilimden birbirine eşit sayıda temsilciden oluşacak bir meclis. Ayrıca bu uzmanlar meclisi olacak. Bu uzmanlık sıfatı herhalde MHP'den alınacaktır. Bunun adı da Milletin yönetime katılması olacak. İşçilerin temsilcilerine yakın sayıda işveren temsilcisi! Demokrasinin bu kadarı da fazla gelir! Daha hızlı karar alabilmek için, meclis gibi kurumları da kaldırmak gerekir. Zaten bir başka faşistin buna yakın bir önerisi de mevcuttur:

«Başkanlık kurumu, partiler arası kısır çekişmeleri bir tarafa iterek, vatanperver, bilgili ve idealist güçlere dayanarak bir çeşit liyakatlıların idaresi denilen 'Meritokrasinin' kurulmasını sağlayacaktır.

«İktidarı temsil eden 'tepedeki adam' meşruiyetini halktan aldığı için yönetimde ve köklü kalkınmada hiçbir sınıfa ve zümreye, milli çıkarlar adına, hesap verecek durumda değildir. Böyle bir sistem içinde iktidarın görevi gerçekten erdemliliği temsil eden 'kadife eldiven içinde demir yumruk' olmaktır.

«Başkanlık kurumunun bir diğer önemli görevi de demokrasilerde yumuşama eğilimi gösteren iktidarı (Power Structure) güçlendirme yetkisine sahip olmasındadır. Bu ise günümüzde zayıf iktidarların, **oy tekniği ile, milleti oyalamasına** ve kalkınma için zaman kaybına sebep olması sonucunda ortaya çıkmış bir gelişim sürecidir.

«Bu sistem de... elbise değiştirir gibi sistem değiştirme tekniği mümkün olamaz.» *

Bu sözlerden sonra artık «Milli Demokrasi» dedikleri şeyin basbayağı bir faşist diktatörlük olduğunu kanıtlamağa uğraşmak, kaba tabirle zannederiz kafa şişirmek olacaktır.

Faşizmin bir de işçi sınıfına zorunlu sendika üyesi olma ve tek sendika diye bir hediyesi olacaktır. Bu sayede sendikadan atıldıklarında -ki bu sendikalar nasıl işleyecektir konusu hariç- başka hiçbir yerde çalışamıyacaklardır. Bu sayede faşizm, işgücünü özgürce satma özgürlü-

---

* Prof. Dr. Orhan Türkdoğan, Türkiye'nin Kalkınma Yolu, s. 41, 4. Baskı, Yeni Ergenekon Yay.

ğünün kaldırılmasına kadar uzanacaktır. Aynı şeyi Hitler çalışma karnesi sayesinde sağlamıştı.

Son olarak Türkeş'in milli demokrasisinin bir seçkin azınlık yönetimi (faşistlerin yönetimi) olduğunu belirtmekte yarar vardır:

«Dikey eğitimle **seçkin elit** * (abç) yetiştirilir. Bu **elit**, devletin, Milliyetçi-Ülkücü araştırmacı ve bilimci kadrosudur. Kendi milli elitini, bilimci ve ülkücü aydın kadrosunu, teknisyenini yetiştirmemiş bir milletin kalkınması, varlığını devam ettirmesi mümkün değildir. Avrupa ülkeleri, Amerika hatta Rusya kalkınırken önce milli elitini yetiştirmiş ve halen de yetiştirmeğe devam etmektedir.» **

Görüldüğü gibi Türkeş kalkınmanın sırrının ülkede milli elit sorununda yattığını keşfetmiş. Burada yeterince açık olamasa bile söylediği ülkenin hayatına seçkin bir azınlığın elkoymasıdır. Özel olarak yetiştirilecek olan bu seçkin azınlık ekonomiden politikaya, sanattan eğlenceye kadar her alanın yönlendiricisi olacak. Tabii bu elitisit mantığın «bütün milletin yönetime katılmasıyla» nasıl bağdaştığı konu dışı. «Kitleler güdülecek davar»sa mutlaka onlara çobanlık edecek bir «seçkin elit»e de gereksinim vardır (!). Muhakkak ki, bütün bu çobanların başında da «çobanların çobanı», «en seçkin» **başbuğ** yer alacaktır. Ve bunun adı da, **Milli Demokrasi**'dir. Zannederiz şimdi daha iyi anlaşılıyordur. Neden Türkeş'in «Liberal Demokrasi»ye aldatıcı, sahte dediği» çünkü «milli demokrasi» **açık bir diktatörlük** oluşuyla, «liberal demokrasi»nin halkı uyutmaya yarayan aldatıcı aksesuarlarının tümünü bir yana koymuş, bütün doğal güzelliğiyle çırılçıplak ortada dikilmektedir.

YURTTA SAVAŞ, CİHANDA SAVAŞ!

«Türk dış politikası artık... 'Yurtta sulh, cihanda sulh' prensibi gibi pısırıklık, miskinlik, korkaklık, uyuşukluk telkin eden bir sloganın tesirinden kurtarılmalı ve iddialarımıza uygun bir hedefe dönüştürülmelidir. Ve mesala denmelidir ki:

---

* **Elit** : Seçkin Topluluk (TDK Fransızca-Türkçe sözlük) Bu seçkinliğin kriteri «ülkücülük»ten başka ne olacaktır?

** A. Türkeş, Gönül Seferberliği, s. 88

«Dünyanın neresinde bir Türk varsa bizim tabii hudutlarımız oradan başlar!..

«Biz Türksüz bir dünyanın mevcudiyetini düşünmektense, o dünyanın bizim yüzümüzden infilak etmesini daha uygun buluyor ve böyle bir düşünceye sahip olmakla da gurur duyuyoruz.

«Yeryüzünde tek devlet olmak Türk genci için ülkülerin en soylusudur.

«Savaş, yaşamanın ve milli hayatı idame ettirmenin tek şartıdır. Barış anlaşmaları ise, yorgun savaşçıların dinlenmesi amacıyla imzalanan vakit kazanma sözleşmeleridir.

«İnsanda egoizm, toplumlarda din, milliyet, vatan ve aile şuurunu söküp atmak mümkün olamayacağına, üstelik her fert ve her millet devamlı bir üstünlük için sistemli bir mücadelenin içinde bulunduğuna göre barış dünyası ütopyadır.

«Bir Türk milliyetçisi, barışı yeni savaşların aracı olduğu için sevebilir, aksi halde asla...

«Milli devlet fetih ruhunun milli benliğe yeniden hakim olmasını muhakkak gerçekleştirecektir.» *

Ve açık sözlü Necdet Sevinç'e karşın A. Türkeş'in «politik şahsiyet» olması dolayısıyla kullandığı insaniyet demagojisi:

«İnsanlık alemi içinde ne uşak olmayı, ne de başkalarını uşak olarak kullanmayı kabul etmeyen şerefli bir bayrağın taşıyıcısı olma hareketini geliştireceğiz.» **

Necdet Sevinç söylediklerinin akıl dışı olduğunu kendisi de biliyor ama şöyle diyor:

«Tarihin hangi büyük olayı akıl işidir?

«Türk veya değil, tarihte büyük rol oynamış hangi kahramanın atılımlarında aklın nebzesi vardır?» ***

Faşistler mümkün olduğu kadar akla değil duygulara seslenmeyi tercih ederler. «Kıbrıs Barış Harekatı»nın yarattığı havayı hatırlayarak, faşistlerin Midilli ve Sakız gibi iki adaya ani bir çıkartma yaptıklarını düşünün!...

---

* N. Sevinç, Ülkücüye Notlar, s. 58-59-60-61-62

** A. Türkeş, Temel Görüşler, s. 31

*** N. Sevinç, Ülkücüye Notlar, s. 59

Sınıf mücadelesinin keskinleştiği anlarda bu tür işler hakim sınıflar açısından en geçerli silahlardan biridir. Faşistler de bu günkü dünya gerçekliği karşısında Orta Asyayı fethetmenin bir hayal olduğunu, bunun ancak ABD'nin SSCB'yi yenmesiyle gerçeklik alanına intikal etme şansının olabileceğini hesaplarken, ABD'nin çıkarlarına uygun olarak güçleri sınırlı olan komşularımızla bir takım çarpışmalara girmeğe kalkışmayacaklarının garantisi yoktur. Zira faşistlerin sürekli bir «ulusal heyecan havası»na ihtiyaçları vardır. Her türlü toplumsal çelişkiyi millet çerçevesinde eriterek mevcut toplumsal hiyerarşiyi bir o kadar daha pekiştiren faşizm, hem saldırganlığı hem de «ulusal sorunlar» yaratma zorunluluğu nedeniyle sürekli bir savaş havası yaratır. Türkiye gibi yarı-sömürge bir ülkenin faşistlerinin bile, aslında ağababaları olan emperyalist metropollerin yapabileceği çapta işleri programlarına aldıkları düşünülürse, savaşın faşizm için ne kadar büyük bir zorunluluk olduğu kolayca anlaşılır.

TÜRK FAŞİSTLERİ ABD'NİN ÇİZDİĞİ YOLDA YÜRÜMEKTEDİR

Daha önceki kısımlarda anlatmaya çalıştığımız bu konunun bir kez de MHP'nin Türkiye'nin dış politikası üzerine önerileriyle açıklığa kavuşturulmasında yarar vardır.

MHP lideri Turancılığın şu anda gerçekleşemiyecek bir politika olduğunu görüyor. Ve bu politikanın şu anda hayata geçirilmeğe kalkışılmasının ilk olarak SSCB ile savaşmak, dolayısıyla «son Türk devleti»nin de yıkımına sebep olmak anlamına geleceğini belirterek bunu bir **ülkü** olarak geleceğe erteliyor. Gerçekleşme şansı sıfır olsa bile bu, sınıfsal sorunlarla hiçbir ilişkisi olmayıp, aksine sınıfsal sorunları örtmede kullanılacak uygun bir araç olması dolayısıyla faşistler için en uygun ajitasyon konusunu oluşturmaktadır. Elbetteki faşistler Turan ülküsünün gerçek olabileceğini de düşlemektedirler. Bunun tek yolu da emperyalist sistemin sosyalist sistemi gelecek bir savaşta yenmesidir. Aynı hayallerin, İkinci Paylaşım Savaşı'nda da Alman faşistleri sayesinde gerçekleş-

tirilebileceği zannediliyordu. Bunlar faşist ideolojinin kendi içindeki zorunlulukları. Türk faşistlerinin ABD'nin çizdiği yolda yürümelerinin asıl nedeni «Turan Ülküsü» değildir, Türkiye'nin başta ABD emperyalizmine bağımlı yarı-sömürge bir ülke oluşudur. Türkiye'de özellikle tekelci kapitalizmin varlık nedeni, emperyalizmdir ve eğer faşizmin başta gelen görevi mevcut hiyerarşiyi korumak ise, bu aynı zamanda emperyalizme olan bağımlılığın korunması demektir. İşte bu nedenledir ki, faşistler dünyanın en saldırgan metropolü olan ABD'nin çizdiği yolda yürümektedir.

Türkeş, «kapitalizmi lanetleyip» zaman zaman 'ortak pazar' aleyhine sözederken NATO için şunları söylüyor:

«Sovyetlerin İkinci Cihan Savaşı sonunda fiilen işgal etmiş oldukları milletler onun kendilerine emrettiği rejimi kabullenmek ve onun hegemonyasına girmek durumunda idiler, kendi hürriyetlerini ve bağımsızlıklarını korumak isteyen Batı Avrupa demokrasileri ise, komünist tehlikesi karşısında ABD'nin etrafında toplanmayı milli menfaatleri gereği saydılar.» *

İşte savaş sonrası ABD emperyalizminin hegemonyası altına düşen Avrupa ülkelerinin durumunu, Türkeş, bir koruma olarak gösteriyor ve Türkiye'nin ABD tarafından nasıl «korunulmuş olduğunu» aynı çerçevede açıklıyor:

«Hayatımıza kasteden Stalin Rusyası'na karşı, bize yardım elini uzatan Batı Devletlerine ve Amerika'ya karşı **doğru dostluk göstermekliğimiz** (abç) ve NATO ittifakına girmekliğimiz isabetli bir politika olmuştur.» **

Türkeş'in ABD'ye göstereceğini söylediği bu sadakatin bugünden birçok örnekleri olmakla birlikte, «Haşhaş sorunu» üzerine söyledikleri nasıl bir köpeklik siyaseti peşinde olduğunun en açık kanıtlarıdır.

«Ecevit'in milliyetçiliği, haşhaş milliyetçiliği, afyon milliyetçiliğidir.

«Türkiye'de haşhaşın yasaklanması, Nihat Erim'in

---

* A. Türkeş, Gönül Seferberliği, s. 185
** A. Türkeş, Temel Görüşler, s. 273

başbakanlığı zamanında olmuştur. Amerika ile Türkiye bir masaya oturmuşlar, bir anlaşma imzalamışlardır. Bu anlaşmaya göre, Amerika, Türkiye'ye 650 milyon lira (bugünkü 35 milyon Dolar-Kurtuluş) verecek., Türkiye de haşhaş ekmeyecektir. İşte biz, buna karşı çıktık, Türk verdiği sözü tutar, Türk anlaşmalara sadıktır. Ya parayı iade edecek, haşhaşı ekecek veya yeniden bir anlaşma masasına oturacaktır.» *

İşte 35 milyon dolara, milyonlarca köylüyü sefalete mahkum eden Erim'in ABD ile yaptığı anlaşmayı ihlal edenlere, Türkeş, ABD'ye sadakat adına, «Türk dürüsttür», «Türk sözüne sadıktır» gibi demagojilerle saldırmakta ABD'ye kendisinin, «NATO'nun boşluklarını doldurmayı» düşünen Ecevit'ten daha sadık olduğunu anlatmağa çalışmaktadır. Sadakat, dürüstlük lafları, 35 milyon dolara satılan milyonlarca köylünün sefaletini acaba örtebilmekte midir?

Türkeş'in Arap halkları için olan projeleri de ABD'nin uşaklığını yaptığının diğer bir önemli belgesidir. Arap ülkelerini iyi bir pazar gören, petrolden elde ettikleri gelirleri, çocuk kandırır gibi ellerinden alma projeleri peşinde koşan burjuvazinin bu arzusu doğrultusunda, Arap-Türk, dinkardeşliği masalları anlatan faşistler, Türkiyenin Orta-Doğuda'ki konumunu anlatırken Arap halklarının nasıl düşmanı olduklarını, ABD'nin ne türden bir maşası olmayı arzuladıklarını ortaya koymaktadırlar. İlk olarak, Türkeş Türkiye'nin SSCB'ye karşı bir saldırı da pek anlamının kalmadığını şöyle anlatıyor:

«Rusya için ilk taarruz hedefi Amerika'daki nükleer silah mevzileri ile nükleer silah sanayii merkezleri ve diğer harp sanayii merkezleridir. Bundan sonra, ikinci hedef, Batı Avrupa bölgeleridir. Bugün Ay'a ve Venüs'e füzeler atılmakta, dünyanın etrafında uydular dolaştırılmaktadır. **Bunun için yakın üslere sahip olmak ihtiyacı kalmamıştı** (abç) Amerika safdışı olduktan sonra acaba, Türkiye'nin veya herhangi başka bir devletin Sovyetler'e karşı durabilmesi mümkün olur mu?» **

---

* Aktaran: Cemal Anadol, Türkeş, s. 259
** A. Türkeş, Temel Görüşler, s. 270

Olur mu, olmaz mı onu gene «Türk milletinin üstün hasletlerini» daha iyi bilen A. Türkeş cevaplasın. Bizce önemli olan, A. Türkeş'in kendi tesbitlerine göre Türkiye'nin ABD açısından Sovyetlere karşı taarruzda pek bir öneminin kalmadığıdır. Ama Türkiye'yi seyyar satıcı gibi satışa çıkarmış olan, A. Türkeş, ona, ABD'nin işine gelebilecek bir başka **kullanım değeri** buluyor. Ve seyyar satıcı temizleme tozu satar gibi malın üstünlüklerini sergiliyor:

«Komşular Rusya ve İran arazisi hariç tutulduğu taktirde, Türkiye'nin diğer komşularının toprakları Türkiye ile birlikte mütalaa edilmedikçe askeri mana ifade etmezler. Mesela Yunanistan topraklarını ele alacak olursak; bu toprakların bir kısmı deniz ortasında ve açık adalardan, ada olmayan kısımlarsa, dar ve elverişsiz yarımadalardan ince uzun arazi şeritlerinden meydana gelmiştir. Bu topraklarda üs kurma ve bu üslerden savaş zamanında yararlanmak, Türkiye ile işbirliği yapılmadıkça mümkün olamaz (kim-Kurtuluş). Yunan topraklarında üslerin gizlenmesi, saklanması ve korunması çok zordur (yok mu alan, Benimki daha kaliteli!-Kurtuluş) Gerek Akdenize çıkış için, gerek Karadenize geçiş için ve **gerekse Basra Körfeziyle Süveyş Kanalı istikametinde başarılı bir hareket yapabilmek için** (abç), Kafkasya ve Rusya yönünden veya Balkanlardan hareket yapabilmek için, **Türkiye'yi kontrol altında bulundurmaya** veya Türkiye ile işbirliği yapmaya zorunluluk vardır.» *

A. Türkeş bu seyyar satıcılığı neden yapmaktadır?

«NATO ve batılı müttefiklerimiz aleyhine yapılan bozguncu faaliyetlere karşı hükümetin tesirli tedbir almaması, Türkiye'yi itibardan düşürmüş ve devlet için zararlı olmuştur...

«12 Mart 1971 tarihine kadar süren devrede gittikçe çoğalan anarşi ve NATO aleyhtarı hareketlerle, komünistler tarafından ustaca körüklenen Amerikan düşmanlığı, müttefiklerimizle olan münasebetlerimize gölge düşürmüştür.» **

---

* A. Türkeş, Gönül Seferberliği, s. 192-193
** a.g.e., s. 194

Görüldüğü gibi malın değerini düşüren anti-emperyalist hareketler olmuş, ama bütün bunlara rağmen A. Türkeş bu malın ABD için gene de önemli bir **kullanım değeri** olduğunu göstermeğe çalışıyor. Bütün bu reklam çabasından sonra seyyar satıcımız baklayı ağzından çıkarıyor:

«İngilizlerin Orta-Doğu'dan ve Basra Körfezi'nden çekilmesi sonucu **meydana gelen boşluğun** (abç) doldurulması, Amerika Birleşik Devletleri'ne düşen bir görev oldu. (Uşaklık mantığı ille bir efendi arattırıyor-Kurtuluş). Bu durumlar karşısında, Amerikan politikası yavaş yavaş ağırlığını kaydırdı. Bugün Orta-Doğu bölgesinde Amerikan politikası başlıca üç dayanak noktası üzerinde durmaktadır. Bunlardan birincisi Yunanistan, diğeri İsrail ve üçüncüsü de İrandır... Amerikan dolayısıyla NATO politikasının (Kıpti şecaat arzeylerken sirkatin söyler-Kurtuluş)* Orta-Doğu'da Yunanistan, İsrail ve İran'a dayandırılması, Türkiye'yi ikinci plana itmiş ve güç duruma sokmuştur...

«Amerika Birleşik Devletleri'nin Yunanistan-İsrail ve İran'a istinad eden Orta-Doğu politikası Türkiye ile takviye edilmedikçe çok zayıf kalmaya mahkumdur. Orta-Doğu'da petrol kaynaklarının korunması ve stratejik alanda üstünlük sağlanması ancak Türkiye'ye dayalı bir Yunanistan-İsrail- İran politikası ile sağlam bir durum alabilir.» **

Milliyetçilik, Türk-Arap dostluğu üzerine atılan nutuklardan sonra, şu satırları okuyanlar bu terimlerin ne anlama geldiğini kolayca anlarlar sanırız. Türkiye'de bugüne değin emperyalizmin işbirlikçiliğini yapanlardan hiçbiri bunca açık sözlü olmamıştır.

Faşizm üzerine yaptığımız bu açıklamalardan sonra, ona karşı verilecek olan ideolojik mücadelenin önemi zannederiz, biraz daha açıklığa kavuşmuştur. Ancak bu sözlerimiz, faşizme karşı mücadelede hareketsiz kalmayı, faşistlere koz vermemek için, faşistlerin saldırı halinde oldukları okullardan ve diğer yerlerden çekilmeyi öneren

---

* Kıpti yiğitliğini anlatırken hırsızlıklarından bahseder
** A. Türkeş, Gönül Seferberliği, s. 194-195-196

revizyonistleri rahatlatmasın. Faşizme karşı ideolojik mücadele konunun bir kanadıdır. Diğer kanadı ise ona karşı sürdürülecek olan aktif mücadeledir. Kanatlardan hangisi olursa olsun tek başına uçmağa yetmez. Faşizme karşı aktif mücadeleye karşı çıkanlar, aslında aktif mücadele verenlerin açtıkları alanlarda, ideolojik mücadele sürdürdüklerini çok iyi bilmektedirler. Ve onların attığı goşist, «Sol revizyonist (!)» gibi çamurların bu insanları aktif mücadeleden döndüremeyeceğini de çok iyi bildiklerinden gönülleri rahattır. Ama bu rahatlıkları çok sürmeyecektir. Faşizme karşı verilen aktif mücadelenin savunucuları, bu mücadelenin oportünist ve revizyonistlere karşı verilecek mücadeleden ayrı yürütülemeyeceğini de bilmektedirler. Faşizme karşı ideolojik ve aktif mücadele sürdürülürken oportünist ve revizyonistlerin ipliği de adım adım pazara çıkarılacaktır, çıkarılmaktadır.

Revizyonistler, aktif mücadeleyi savunanlara saldırırken, ince bir demagojiye başvurmaktadırlar: «Faşizme karşı bireysel terörizm değil, kitle mücadelesi gereklidir» demektedirler. Bu doğru görünmesine rağmen demagojiden başka birşey değildir. Bunu açığa çıkarmanın bir tek yolu vardır: «Kitle mücadelesi nedir?» diye sormak. İşte revizyonistler bu soruya cevap veremeyecek, saçma sapan cevaplar verecekler, niceliklerden dem vuracaklardır. Birincisi kitle mücadelesi yalnızca eylemin 100-1000-10.000 yahut 100.000 kişi tarafından yapılması değildir. Acaba hangisi kitledir. 100 mü, 10.000 mi, 100000 mi? Böyle bir örnekte saçmalığı görmek mümkün. Mücadelenin uzun vadeli hedeflere bağlı olmak ve **kitle çizgisi** esas alınmak üzere, kitlelerin benimseyebileceği ve mücadeleyi ilerletici, örgütlü her hareket kitle mücadelesidir; ister bir kişi tarafından icra edilsin, isterse bir milyon kişi tarafından.

Bu söylediklerimiz tek başına aktif mücadele yeterlidir anlamına gelmez. İdeolojik mücadele faşistlerin kitleler nazarında açığa çıkarılmasının en önemli aracıdır. Bizim ve faşistlerin yaptığı işlerin ayırdedilmesini sağlayacak olan budur. Aksi durumda bugün burjuva basını tarafından geliştirilmiş olan «karşıt görüşlü iki grup ça-

tıştı, bir kişi öldü.» klişesinin sınırlarının dışında bir iş başarmış olmayız. Faşizme karşı ideolojik mücadele olmadığı taktirde, olayın dışında kalmış olan geniş kitleler yalnızca çarpışan iki taraf görecekler, tarafların neden çarpıştıklarını kavrayamayacakları için de, mümkün olduğu kadar bunun dışında kalmaya çalışacaklardır. Özellikle öğrenci gençlik en yoğun faşist saldırılar karşısında bulunması dolayısıyla bu noktayı en hassas bir biçimde ele almalı, militanlar en geniş yığınlardan tecrit olmamak için yaptıklarının her an hesabını verebilecek durumda olmalıdır. Bunun yolunun da kitleçizgisi-örgütlü, doğru eylem-ideolojik mücadele bütünlüğünden geçtiği bir an unutulmamalıdır.

KURTULUŞ

EK — I

A. Türkeş'in 1939'da yazdığı bu makale içeriğine bugünde katılmaları dolayısıyla, 1975'de yayınlanan TEMEL GÖRÜŞLER isimli kitapta yeniden yayınlanmıştır.

NÜFUS VE AİLE

Bir milletin hayatiyeti ve kudreti nüfus ile ölçülür. Son hadiseler göstermiştirki, yalnız medeni ve müterakki olmak bir millete müstakil bir hayat için kafi kudret veremez. Milletlerin en büyük kuvvetleri nüfuslarıdır.

Nüfusu az bir millet bu asırda her an tehlikeye maruzdur. Hukukçular ne derlerse desinler hak kuvvetindir. Kuvvetli olanlar her yerde hak kazanırlar ve sahip olduğu hakları da müdafaa eder. Milletlerarası münasebetlerinde biz bunu değişmez bir düstur olarak bilmeli, kendi milli, ferdi hayatımızda da hak ve adaletten şaşmamak icap ettiğini unutmamalıyız. Milli kuvveti teşkil eden esas unsurlardan en mühimi nüfustur. Bizim nüfusumuz son istatistiklere göre 18 milyonu bulmuştur. Bu rakam çok değerli topraklarda yaşayan ve etrafında kuvvetli düşmanlar bulunan Anadolu Türklüğü için büyük bir zaaftır. Bu zaafı gidermek için başlıca üç yol vardır.

1 — Bizim gibi nüfusu az devletlerle el ele vererek müşterek ve büyük bir kuvvet vücuda getirmek ve nüfus azlığından mütevellit zaafı böylece bertaraf etmektir ki bu Türk diplomasisine düşen siyasi bir vazifedir.

2 — Bugünkü hudutlarımız dışında bulunan milyonlarca Türkü bir devlet, bir millet halinde, bir bayrak altında toplayarak nüfus zaafımızı gidermektir ki, bu mesele üzerine şimdilik Türk gençliğinin dikkatini çekmekle iktifa ederim.

3 — Memlekette süratli bir çoğalma temini ile en kısa zamanda büyük bir nüfus kitlesi meydana getirmek.

Bunun için de iki mühim işin yapılması lazımdır.

1 — Her çareye baş vurarak doğumu fevkalade arttırmak.

2 — Her vasıtadan istifade ile ölümü, bilhassa çocuk vefayatını azaltmak.

Ben burada doğumun çoğaltılması meselesinden bahsedeceğim. Bugünkü içtimai hayatımızın her sahasında görülen birçok buhranların düğüm noktası ailedir. Nüfus işimizin halli de yine aile müessesesinin ıslahı ve sağlamlaştırılmasına bağlıdır. Nüfusumuzun çoğalması için evlenmeyi çoğaltmalıyız. Daha doğrusu Türk cemiyetinden bekarlığı kaldırmalıyız. Türkiye'de bekarların yeri yoktur. 25 yaşını geçen her erkek mali ve sıhhi vaziyeti müsait olduğu takdirde kanunen evlenmeye mecbur edilmelidir. Buna rağmen evlenmeyenler cemiyette müstesna bir muameleye tabi tutulmalıdır. Aile cemiyetin temelidir. Ailesiz cemiyet olamaz. Ailesiz cemiyet olamadığı gibi, ailesiz millet hiç olmaz. Aile ahlakı bozulmuş ve aile müessesi yıkılmış bir cemiyet, köpek sürüsünden farksızdır. Aile esasından mahrum, cinsi münasebet serbest olan bir cemiyette frengi, bel soğukluğu vesair tehlikeli bulaşıcı hastalıklar insanları çürütür, nesilleri yok eder. Böyle bir cemiyette vefasızlık, hilekarlık, yalancılık, kararsızlık, sefahat, rezalet ve canilik hüküm sürer. Sefahata, zevk-u sefaya düşmüş olan birçok büyük milletlerin, buyük kabiliyetlerin milli mefkure uğrunda, vatan yolunda, insanlık sahasında fedakarlık gösteremediklerini, nur dağıtamadıklarını, enerçi saçamadıklarını tarihteki sayısız misaller ispat etmektedir. Sefahat, zevk-ü sefa, yalancılık, vefasızlık ve bunların neticesi yüksek olan milletleri bozar, eritir. Emniyetsizliğe ve tefrikaya düşürür. Böyle bir millet ya başka milletlerin kölesi, esiri olarak ayaklar altında çiğnenir, yahut kendini içten içe kemirip yiyerek mahvolur. Böyle bir milleti dış tehlikeler korkutmasa bile kendi içindeki intizamsızlık, katiller, cinayetler, frengi, belsoğukluğu gibi hastalıkların yıkıcılığı, tembellik, sefih duygulardan dolayı çocuk yapmak istememek ve gayritabii münasebetlerden dolayı çocuk doğması o milletin kendi kendinin ortadan kalkmasına neden olur. Bir milletin bu şekilde mahvolması-mazisi nekadar parlak olursa olsun-şerefsizliğin büyüğüdür. Bu alçakça bir ölümdür. Temiz bir aile hayatı, aileyi kuran erkeği de, kadını da neşeli, ümitli, çalışkan, vefakat, fedakar yapar. Muvazeneli, iyiliksever, sıhhatli bir insan haline koyar. Evlenmek; fertlerin ve cemiyetin sıhhatine, maneviyatını takviye ile ve korumakla kalmaz, aynı zamanda iktisadi vaziyeti de yükseltir. Şu halde milletimizin saadeti için, yükselmesi için evlenmeyi çoğaltalım. Erkekleri 25 yaşından ve kızları da 20 yaşından sonra kanun kuvvetiyle evlenmeye mecbur etmeliyiz. Fakat kanun tek başına kuru ve tesirsizdir. Onun için gençlerimize evlenmenin milli bir vazife olduğunu ve şahıslara da saadet vereceğini etraflıca anlatmalıyız. Gençleri o kadar heveslendirelim ki bu tabii ve mukaddes iş kanun zoru ile değil, arzularıyla olsun.

Gençlerimizin çoğunda ve bilhassa hayatlarını kazanan kızlarımızda bir bekarlık cerayanı vardır. Bu cereyan kendine göre bir mantığa ve alçakça bir felsefeye dayanmaktadır. Bunlar evlenmeyi bir külfet ve çoluklu çocuklu aile hayatını da çekilmez

bir cehennem hayatı telakki ediyorlar. Bir kişiye bağlanmanın aptallık olduğunu söylüyorlar ve herkese bir başkasıyla gayrı meşru münasebetler tesis ederek mesut olacaklarını zannediyorlar. Bunlar cemiyetin mikroplarıdır. Ben memleketimizin içten içe yokluğunu hazırlayan böyle cerayanların yabancı eller tarafından idare ve teşvik edildiğine kaniyim. Genç kızlarımızı fuhşa ve ahlaksızlığa sürükleyen ve gençlerimizi eroin, kokain, gibi uyuşturucu, öldürücü zehirlere alıştırmaya çalışanlar var ki, bunların düşmanlarımız tarafından yardım gördüklerine ve idare edildiklerine hiç şüphem yoktur. Düşmanlarımız karakteri bozulmamış bir tek Türkün bile sırtını yere getirmenin imkansız olduğunu bizden çok iyi bilirler. Bunun için bizi içten çürütmeğe çalışırlar, fakat uyanık bulunursak emele muvaffak olamayacaklardır. Kızlarımızı, kadınlarımızı ahlaksızlığa, fuhşa alıştıranlar ve teşvik edenler, gençlerimizi uyuşturucu zehir iptilasına sürükleyenler vatan haini sayılmalıdır. Yani ya idam edilmeli, yahut malı, mülkü, parası müsadere edilerek hudut dışına atılmalıdır.

Bir de güzelliğini kaybetmemek ve balolarda daima eğlence ile vakit geçirmek, yahut çocuk yetiştirmek zahmetinden kurtulmak için bazı etiketi yüksek sefil, ruhsuz kadınlar vardır. Bu gibilerin bizim cemiyetimizde yeri yoktur. Onları istemiyoruz. Onlara lanet olsun.

On seneden beri Atena adlı mendebur bir kadın, yüzlerce masum Türk kızlarını, Türk kadınlarını türlü türlü hilelerle kandırarak sefalet uçurumlarına sürüklemiş, Türk gençlerine binbir çeşitli hastalık aşılamış ve nihayet bir müddet evvel yakayı ele vermiştir. Fakat bu güne kadar öğrenildiğine göre kanun, bu rezileye ve rezilenin şeriklerine karşı dinamik bir karar verememiştir. En son olarak da 600 lira kefaletle serbest bırakmış.

Bu kadının cürmü bir katilin cürmünden çok ağırdır. Katil ancak bir adam öldürür ve zararı yalnız o adama dokunur. Öldürülen adam da cemiyete ne müsbet ne de menfi birşey yapmadan ortadan kalkmış olur. Halbuki bu kadın iğfal ettiği kimseleri manen katlediyor. Bu insanları maddeten de tedricen ölüyorlar. Fakat ölümden evvel cemiyetin bünyesini kemiren ve hastalık saçan birer mikrop oluyorlar. Görülüyor ki bu kadının binlerce kişinin hayatına kıymış ve bunları cemiyete mikrop halinde bela etmeye yani koskoca bir milletin varlığına kastetmiş bir canidir. Bu sefile tahliye değil, birkaç sene hapis değil, idam edilmelidir. Hatta buna idamdan daha ağır bir ceza lazımdır. Dikkate değer başka bir nokta da bu kadının 10 seneden beri devam eden şenaatlarından hükümetin ancak bir zaman evvel haberdar olmasıdır!

Evlenmeden sonra ailenin sağlam, uzun ömürlü ve saadet kaynağı halinde olması meselesi gelir. Bunun için ailede evvela cinsi olgunluk lazımdır. Halka ve gençlere tenasül terbiyesi, tenasül hıfzıssıhası hakkında açık konferanslar verilmelidir. Ailede erkek cinsi olgunluğu muhakkak kurmalıdır. Kadın olsun, erkek olsun şahsi veya ailevi masraflarını ve isteklerini gelirleri ile denk tutmalıdır. Gösterişten uzak, mütevazi ve namuslu bir hayat herşeyin üstünde görülmelidir. Türk ailesinde bazı ahval müstesna monogami esastır. Tek kalpte ancak tek sevgi yaşa-

malıdır. Erkek kendisini bütünüyle karısına inhisar ettirmeli ve kadın da bütün varlığını ölünceye dek yalnızca kocasına hasretmelidir. «Arılar her çiçekten bal alır» felsefesi aileyi, dolayısıyla cemiyeti yıkıcıdır. Bunun için namussusca bir felsefedir. Kadın fantaziden kaçınmalı ve milli mefkureye ulaşmak için kocasıyla beraber çalışmalıdır. Millet işleri ve milli mefkure meselesinde kadın kocasını daima ileriye doğru sürmeli ve cesurca, fedakarca harekete teşvik etmelidir. Erkek ve kadın birbirlerine karşı bütün hayatları boyunca vefakar, fedakar ayrılmaz ve terk edilmez birer hayat arkadaşı olmalıdır. Bu iki varlık bir tek kalp, bir tek vücut halinde kaynaşmalıdır. Birinin sevinci, ötekinin de sevinci, birinin kederi öbürünün de kederi olmalıdır. İşte ailenin böyle bölünmez bir şekil alması cemiyette bizim aradığımız o sarsılmaz sağlamlığı, istikrarı ve refahı tecelli ettirir. Kadının en mühim vazifesi çocuktur. Kadın ve erkek evlenirken kendi şahsi namlarını ve milletin şanını, şerefini, varlığını kendilerinden sonra ebediyete kadar uzatacak yavrular meydana getirmeyi meşru dahi olsa hiçbir mazeretle ihmal etmemelidirler. Her aile en az üç çocuk yapmak lazım geldiğini bilmelidir. Ve bunu mükellefiyet şekline sokarak kanunla tesbit etmeliyiz. En az üç çocuk yapmanın niçin milli bir vazife olduğunu kısaca yazıyorum.

Evlenenler erkek ve kadın olmak üzere iki kişidir. Eğer yalnız bir çocuk yaparlarsa iki Türk yerine bir Türk kalmış olur ki, bu halde millet yokluğa gider. Eğer evlenenler yalnız iki çocuk yaparlarsa iki Türk yerine yalnız iki Türk bırakırlar ki bundan bir artma olmaz. Fakat her aile üç çocuk yapacak olursa iki yerine üç Türk kalmış olur ki böylece «bir» artma olur. Lakin bu da kafi değil. Hastalıklar, harpler bu üçü ikiye, bire veya sıfıra indirir. Doğanların hiç ölmediğini farzetsek bile «bir» artma, süratle çoğalmayı temin edemez. Halbuki biz süratle çoğalmak istiyoruz. Öyleki nüfusumuz 10 senede 35 milyonu bulmalıdır. Bunun için hem süratle çoğalmayı temin etmek, hem de hastalıkların ve harplerin yapacakları tahribata karşılık yedek olmak üzere her aile en az beş çocuk yapmalıdır. Beş çocuk ve beş çocuktan fazla çocuk yapan aileler çocuklarının sayılarına göre cemiyette bir şeref ve imtiyaz sahibi ve bir menfaat sahibi olmalıdırlar. Kadın aile dışında çalışmak mecburiyetinde kalırsa en mühim vazifesinin çocuk doğurmak ve çocuğunu yetiştirmek olduğunu hiçbir zaman unutmamalıdır. Cemiyet de bu gibilere lazım gelen yardımı, hürmeti, şefkati fazlasıyla göstermekten geri durmamalıdır. *

6 Mayıs 1939 Cumartesi günü saat 12.00'de Haseki Hastahanesindeki mutad tedavisinden dönen bir kadın şöyle bir hadisiye şahid olmuştur.

Tramvay yolu üzerindeki gebe bir Türk kadını bir erkek çocuk doğurmuş, kanlar içinde yatıyor. Nur topu gibi olan çocuk da anasının kucağında tepiniyor. Polisler kadını hastahaneye nakil için otomobil çeviriyorlar, fakat şoför kadından kan aktığını görünce otomobili kirletir diye otomobiline almak istemiyor. O sırada bir başka Türk hanımı ile vakayı bize nakleden kadın işe karışıyor ve şoföre çıkışarak zorla kadıncağızı otomobilin ayakla basılan yerine bindiriyorlar. Öğrenildiğine göre bu kadın birkaç gün evvel Haseki Hastahanesine müracaat etmiş,

lakin alakadarlar tarafından «sancı başladığı zaman gel» denilerek geri çevrilmiştir.

Bir Türk kadının sokakta yakışmaz bir şekilde doğurmasına sebep olanlara ve bu kadını otomobiline almak istemeyen duygusuz şoföre teessür edilir.

Gebe bir kadın, cemiyetin en kıymetli, en mukaddes bir varlığıdır. Beş ve daha çocuklu namuslu bir Türk kadını milli bir ilahedir, böylelerine taparım. Çocuksuz bir kadın tahsili, zekası ne olursa olsun, hangi memuriyette bulunursa bulunsun tufeyli bir mahluktur, değersizdir, bir hiçtir. Beşten az çocuğu olanlar da vazifelerini tam yapmamış sayılırlar. Çocukları üçten az olanlar milli vazifelerini hiç yapmamış sayılırlar. Evlenmeyenlerin veya çocuksuz evlilerin ne sayılmasının icap ettiğinin takdirini okuyuculara bırakıyorum. Evlenmek ve çoğalmak meselesini yakından alakadar eden iktisat ve ahlak bahisleri vardır. Bugün genç kızlarımızın ekseriyeti evvelden tanıdığı veya hiç tanımadığı birçok gençlerle konuşmakta, gayrimeşru, gayritabi münasebetlerde bulunmaktadırlar. Şüphesiz artık evde görücü beklemek devri geçmiştir. Gençlerin evlenmeleri için evvela birbirleriyle tanışmaları lazımdır. Fakat tanışma hiçbir zaman gayrımeşru, gayrı tabi münasebetlere varmamalıdır. Genç kızlar, erkek arkadaşlarıyla laubali olmaktan sakınmalı ve daima ciddi, vakur, namuslu olmalıdırlar. Her kız şunu çok iyi bilmelidir ki, bir erkek ne kadar münevver, ne kadar modern olursa olsun iffetinden, sadakatinden emin olmadığı bir kızla asla evlenmez. Böyle bir kızı çok sevebilir, onun hayranı ve aşıkı olabilir, fakat hiçbir zaman kocası olmayı kabul etmez. Aile hayatında sadakat esastır. Erkek olsun, kadın olsun sadakattan ayrıldıkları andan itibaren kurdukları aile yıkılır ve kendileri de namussuzlar sınıfına girmiş olurlar. Bunun için kızlarımız ve kadınlarımız, romanların, sinemaların fena tesirinden ve yanlış fikirlerden, kötü telakkilerden korunarak temiz bir maziye ve daima temiz, yüksek bir karaktere sahip olmayı şiar edinmelidir. Türk kadınlığına yaraşan ancak budur. Bizansın çürük huylarını söküp atmak gerektir.

Bazı kimseler -bilhassa komünistler- kadının aileye ve çocuğa bağlanmasını doğru bulmuyorlar. Onun da erkek gibi hayatın her sahasında çalışmasını istiyorlar. Ve önüne gelen her erkekle münasebette bulunmasını ileri sürüyorlar. Bu suretle mutlak bir müsavat temin edeceklerini ve kadını müstehlik vaziyetinden müstahsil vaziyetine getireceklerini iddia ediyorlar. Bu zavallılar kadının erkekten çok zaman evvel, yani insanlığın başlangıcından beri müstahsil olduğunu bilmiyorlar. Bu kuş beyinliler müsavat denen şeyin objektif bir şey olduğunu, asla subjektif olamayacağını düşünemiyorlar. Müsavat doğuş itibarıyle iklim ve muhit icabı olarak farklı bulunan fertlerin kendi tabiatlarına ruhlarına, milli ve sosyal kuruluşlara ve taşıdıkları vazifelere uygun bir yaşayış ve temelluke sahip olmalarıdır. Kadın, ruhen ve bedenen erkekten çok başka ve erkeğe pek zıd vasıflar taşır. Bunun için erkeğin üzerine aldığı vazifeleri yapamaz. Yapabilirse bile bu onu o hayattan ve çocuk yapmak vazifesinden uzaklaştırır. Halbuki kadının cemiyete en mühim işi çocuktur. Tabiat bunu böyle icap ettiriyor. Esasen çocuksuz ka-

dınlarda kanser, histeri, melankoli gibi birçok fizyolojik ve ruhi hastalıklar meydana geldiğini tıp aşikar olarak ortaya koymuştur. Bunlar gösteriyorki kadını evden erkeğin iş hayatına fırlatmak müsavat değil, müsavatsızlığın koyusudur. Kadının yumuşak tabiatı, müşfik ve sabırlı karakteri evin iç işlerini ve bilhassa çocuk yapmak ve çocuk yetiştirmek işlerini üzerine almasını icap ettirmektedir. Bu bir kanundur. Onbinlerce seneden beri bu kanun değişmemiştir. Değişemez ve değiştirilemez. Kadın müstehlik değil, müstahsildir. Yeryüzünde insan yavrusundan daha kıymetli ne var? Kadın işte kainatın bu en değerli varlığını istihlak ediyor.

Diyorlar veya diyecekler ki, kadın erkeğin iş hayatına atılmakla çocuk yapmaktan ve çocuğunu yetiştirmekten geri kalmaz. Cemiyet doğumevleri ve çocuk bakım evleri meydana getirerek bu mahzurların önüne geçebilir. Fakat hayır bu böyle olamaz ve olamadı. Bugünkü vaziyet göstermiştir ki, iş hayatına atılan kadınlar evlenmiyorlar veya evlenemiyorlar. Evlenseler bile çocuk yapmıyorlar. Çocuk yapan olsa da bu çocuklar cemiyet hayatına ve milli hayata uygun olarak yetişemiyorlar. Rusya'daki tecrübeler bunu açıkça ispat etmiştir. Bilhassa son zamanlarda öğrenildiğine göre Rusya'da son on sene içinde (1926-37) iki milyon nüfus eksikliği kaydedilmiştir. Demek oluyor ki Rusya'da senede ikiyüz bin kişi eksilmektedir. Bu, gizli veya aşikar komünizm dellallığı yapan aptallara hakikatı anlatmağa kafi bir neticedir. Yani, kadın, kadınlık vazifesinden uzaklaştığı dakikada mensub olduğu cemiyet yok olmaya başlıyor demektir. O halde kadın, tabiat kanunlarına uygun olarak ailede kalmalı ve mecbur olmadıkça aile dışında iş almamalıdır. Aile dışında iş almaya mecbur olursa evini ve çocuğunu asla ihmal etmemelidir. Türk kadınları erkeği kendine bağlamak için iki şeyin esas olduğunu bilmelidirler.

1-) Sadakat 2-) Vefa

Diğer vasıflar daha sonra gelir. Eğer kadın, erkeği kendisine düşman etmek isterse bunun için en küçük bir hıyanet kafidir. Sadakat ve vefa kölelik değildir. Bunlar Türklüğün çok yüksek vasıflarındandır. Türk, ancak kendi milletinden başka olanlara karşı sadık ve muti olamaz, fakat kendi ırkdaşlarına karşı daima vefalı ve sadıktır. Bu sadakat ve vefa karşılıklı olduğundan hiç bir tarafa sıkıntı vermez. Yalnız bir erkeğe ait olmak meta olması demek değildir. Bir kadın bir erkeğe aittir. Ait olduğu erkek de o kadına aittir. Bu aiddette eğer bir mülkiyet mevzubahs ise bu mülkiyet iki taraflıdır.

Bundan başka kızlarımızdan ve kadınlarımızdan, ailenin ve cemiyetin menfaatına olarak beklediğimiz en mühim şey muktesit (İktisatlı), sade ve mütevazi olmalarıdır. Fantaziden, lüksten azade, basit fakat zarif bir giyim kadınlarımız için şaşmaz bir düsturdur. Ucuz, lakin şirin bir elbiseye sahip olmayı ve neşeli mahviyetli bir yaşayış benimsemeliyiz. Biz fakir bir milletiz. Pahalı, yüksek şeylerden mutlak kaçınmalıyız. Hayat pahalılıgı ile kazanç azlığı evlenmeye ve çocuk yapmaya mani en mühim engel olarak gösteriliyor. Herkes için bu böyle olmamakla beraber bir çok kimseler içinde vaziyet böyledir. Bir defa bu bahis üzerinde halkı üçe ayırmak lazımdır:

I — Tamamıyle zengin kimseler

II — Mütevazi ve temiz bir hayat için kafi kazanca sahip fakat tam konforlu lüks bir hayat arzusuyla bunu azımsayarak evlenmeyen veya evlenipte çocuk yapmayan kimseler.

III — Hakikaten kazancı az, fakir kimseler.

I — Büyük zenginler, memleketimizde azdır. Bunların içerisinde ruhen asil olanlar vardır. Fakat bir kısmı da, zevki ve keyfi için evlenmekten kaçınır. Ve cemiyeti ifsat etmekle vakit geçirir kimselerdir. Evlendikten sonra rahatı ve güzelliği bozulmasın diye çocuk yapmaktan çekinenlerde vardır. Bu zavallılar bilmiyorlar ki bir aileyi güzelleştiren rahat ve huzura kavuşturan en sihirli varlık çocuktur.

II — Böyle orta halli olup da kazancını azımsayarak evlenmeyen ve çocuk yapmayan kimseler, insanlıktan nasibini alamamış aciz mahluklardır. Mütevazi, temiz, samimi bir aile hayatının kıymetini takdirden uzak kalmışlardır. Bunlar yaşamak için dövüşmekten kaçınanlardır. Bunlar, heyecansız, kolay, eğlenceli bir hayatın peşinde koşarlar. Bunlar millet, memleket, mefkure düşünmezler. Yalnız kendi sefil isteklerinin esiridirler. Millet için çalışarak bu uğurda evlenmeyen müstesna şahıslar mevzubahs değildir. Fakat bundan gayrıları miskin yaratıklardır. Yoksa cesur, çalışkan, namuslu Türkler, evlenmekten ve çocuk yapmaktan asla kaçınmazlar. Aksine olarak Türk yenmek için güç ister. Devirmek için engel arar. Sıhhi vaziyeti müsait olduğu halde evlenmeyen veya çocuk yapmayan, «hayatımı zevkle, eğlenceyle geçireyim de başka birşey neme gerek» diyenler, milli ahlakı sıfır olan kimselerdir. Sayılı zümrelerin hayat telakkileri yanlıştır, muzırdır. Bu telakkiyi yıkalım.

III — Hakikaten kazancı az, fakir kimselerin evlenmelerini kolaylaştırmak ve çocuk yapmalarını teşvik etmek için, maddi, manevi yardımlarda bulunmalıyız. Bu mesele için yapılacak işleri şöyle sıralayabiliriz :

1 — Aileyi teşkil eden kadın veya erkekten biri, diğerine hıyanette bulunduğu takdirde şiddetle cezalandırılmalıdır.

2 — Birbirleriyle imtizaç edemeyen evlilerin boşanmasında azami kolaylık temin edilmelidir.

3 — Kadınlara mecbur olmadıkça ve muzdar kalmadıkça erkeğin sahasındaki iş verilmemelidir.

4 — İki defa evlendikten ve boşandıktan sonra üçüncü defa evlenenler bir daha boşanmamalıdırlar.

5 — Boşanma erkeğin arzusuyla olursa ve kadın bakıma muhtaç olursa evleninceye kadar yiyecek, giyecek mesken ve sıhhi işler gibi türlü ihtiyacı boşayan erkek tarafından temin edilmelidir.

6 — Resmi olan umumi evlerden gayri yerlerde fuhuş yapanlar cezalandırılmalıdır.

7 — Resmî olan umumî yerlerden gayri yerlerde fuhuş yaparak hastalık aşılayanlar ve gizli fuhuş yaptıranlar genç kızları ve kadınları fuhuşa teşvik edenler cezaların en büyüğüne çarptırılmalıdır.

8 — İstiyerek çocuğunu düşürenler ve çocuk düşürmesini teşvik edenler, yardım edenler ve vasıta olanlar kim olursa olsun şiddetle ceza görmelidirler.

9 — Eğlence yerleri haftada birgünlük hasılatlarını evlenme ve çocuk işleri için kurulacak teşkilata bırakmalıdır.

10 — Diğer vergiler çıktıktan sonra aylık kazancı yirmi liradan aşağıda olan bekarlardan, aylık kazançlarının yüzdebeşi bekar vergisi olarak alınmalıdır.

11 — Diğer vergiler çıktıktan sonra aylık kazancı altmış ila yüz arasında olan bekarlardan aylık kazançlarının yüzde onu bekar vergisi olarak alınmalıdır.

12 — Diğer vergiler çıktıktan sonra aylık kazancı altmış ila yüz arasında olan çocuksuz ailelerden aylık kazançlarının yüzde altısı çocuk vergisi olarak alınmalıdır.

13 — Diğer vergilerden sonra kalan aylık kazancı altmış ila yüz lira arasında bulunup da çocukları üçten az olanlardan kazançlarının yüzde üçü eksik çocuk vergisi olarak alınmalıdır.

14 — Üç ve üçten çok çocukları olanlardan yukarıda yazılan vergilerden hiçbirisi alınmamalı, ve üçüncü çocuktan itibaren her çocuk için her ay bir miktar ikramiye verilmelidir.

15 — Yine diğer vergiler çıktıktan sonra aylık kazançları yüz ila ikiyüz lira olan bekarlardan her ay kazançlarının yüzde yirmibeşi bekar vergisi olarak alınmalıdır.

16 — Yine diğer vergiler çıktıktan sonra aylık kazançları yüz ila ikiyüz lira arasında bulunan çocuksuz evlilerden aylık kazançlarının yüzde onbeşi çocuk vergisi olarak alınmalıdır.

17 — Yukarıdaki şartlara haiz tek çocuklu ailelerden aylık kazançlarının yüzde onu eksik çocuk vergisi olarak alınmalıdır.

18 — İki çocuklu olan ve aylık kazançları yüz ila ikiyüzlira arasında bulunan evlilerden aylık kazançlarının yüzde beşi eksik çocuk vergisi olarak alınmalıdır.

19 — Üç ve üçten çok çocuklu aileler bu vergilere tabi bulunmamalı, bilakis yardım görmelidir.

20 — Diğer vergiler cıktıktan sonra kalan aylık kazançları iki yüzliradan fazla olan bekarlardan aylık kazançlarının, iki yüz liradan fazlası evlendiği zaman verilmek üzere devlet tarafından alınmalıdır. Kazancının geriye kalan kısmı onbeşinci maddeye göre vergiye tabi olmalıdır.

21 — Diğer vergilerden sonra kalan aylık kazancı iki yüz ila üç yüz lira arasındaki çocuksuz evlilerden aylık kazançlarının iki yüz liradan fazlası her çocuk yaptıkça 1/5 verilmek üzere devlet tarafından alınmalı ve biriktirilmelidir. Çocukları oluncaya kadar geriye kalan iki yüz lira da onaltıncı maddeye göre vergiye tabi olmalıdır.

22 — Çocukları doğunca kazançlarının ikiyüz lirası onyedinci ve onsekizinci maddelere göre vergiye tabi olmalıdır.

23 — Devlet dairelerine ve diğer iş müesseselerine memur ve işçi alınırken ayni liyakatı haiz olanlar içersinden evvela ençok çocuklular tercih ve işe alınma sırası çocuk sayısına göre tayin edilmelidir. Çocuklulardan sonra evliler işe alınmalıdır. Bekarlar sona bırakılmalıdır.

24 — Evleneceğini va'ad ve müddetini tayin edenler de evli muamelesine tabi olmalıdır. Ancak bu evlenme vaadinin müddetini geçirenler derhal vazifeden çıkarılmalıdır.

25 — Üç ve üçten çok çocuklu ailelerin çocuklarının mektep kitapları ve levazımları devlet tarafından parasız olarak temin edilmelidir.

26 — Fantazi eşyadan ve ziynet eşyasından fiatların yarısı kadar vergi alınmalıdır.

Yukarıda alınmasını teklif ettiğim vergilerden toplanacak para evlenecek olan çiftlere ve çok çocuklu ailelere yardım için sarfedilmelidir.

Bugün gençlerin ekserisi evlenmiyorlar, evlenmek istemiyorlar. Bunun önüne geçilmelidir. Memlekette büyük bir evlenme cerayanı uyandıralım. Bu bizim için hayat meselesidir.

Evlenelim ve çoğalalım. Böylece boş topraklarımız dolsun. Issız ovalarımız şenlensin, zenginliğimiz hızla artsın, milli gücümüz büyüsün.

Çoğalalım ve o kadar çoğalalım ki, medeniyetlere hakim olalım. Böylece Türk bayrağı, Türk adaleti, Türk Medeniyeti altında şu ihtiyar dünyayı Türkün yüksek insanlığı ile ebedi bir saadete kavuşturalım.

Türk çocuğu işte sana kızıl elma.

«Sosyal Emperyalizm» Teorisi (!) «Yeni» Narodnizmin Teorisidir - 1

I. GİRİŞ

Uluslararası sosyalist hareket, SBKP XX. Kongresi ile gelişen bir bunalım, bir parçalanma içerisindedir. Marksizm-Leninizmin **ana** ilkeleri her türden oportünistin saldırısına uğramakta; oportünistler, her dönemde olduğu gibi Marksizm-Leninizmin evrensel ve özgül tezleri arasındaki diyalektik bağları ve ilişkileri, açıktan ya da üstü kapalı bir şekilde reddederek, «yeni» sosyalizm teorileri ya da Marksizm-Leninizme «yeni katkılar» keşfetmektedirler.

Şubat 1956'da SBKP Merkez Komitesi Birinci Sekreterliğine seçilen Kruşçev'in Marksizm-Leninizmin «yeni gelişmeler» ve «yeni görevler»le geliştirilmesi (!) şeklinde ortaya koyduğu tezler kabaca iki grup içerisinde toplanıyordu. Bunlardan birincisi; sosyalist sistemin uluslararası konumunun değerlendirilmesi ve bunun ışığında barış, kapitalizmden komünizme geçiş, proletarya diktatörlüğü gibi uluslararası sosyalist hareketle ve emperyalizmin konumu ile ilgiliydi; ikincisi, sosyalist ekonominin sorunları, komünist toplumun maddi ve manevi temellerinin yaratılmasında izlenecek yol, bu dönemde proletarya diktatörlüğünün durumu gibi konuları kapsıyordu. Bu tezlerle Marksizm-Leninizm **sağ** bir eleştiriye uğruyor ve revizyonizm güç kazanıyordu.

Dünyada ilk kez proletarya devrimini başarıya ulaştırmış, sosyalist ekonomiyi kurmuş ve enternasyonal ko-

münist hareketin «merkez»i görevini kapitalizme, emperyalizme ve faşizme karşı başarıyla yürütmüş olan bir ülkede ortaya çıkan bu «yeni tezler»in tartışılması ve değerlendirilmesi büyük önem taşıyordu ve hala da bu önemini yitirmiş değildir.

1956'da başlayan ve gelişen tartışmaların günümüzde ortaya koyduğu durum şudur: 1.) Özellikle SBKP ve ÇKP arasında başlayan ve başlangıçta ideolojik olmayan tartışma, süreç içerisinde ideolojik bir öze ulaşmış -ki, böyle olması nesnel bir zorunluluktur- ÇKP, revizyonizme karşı «Leninizmin savunulması» olarak öne sürdüğü tezleri ve SBKP'ne eleştirilerini ilerleterek revizyonist «Sovyet sosyal emperyalizmi» teorisine varmış ve bunun bir sonucu olarak da revizyonizm güçlenirken, yanlış-doğru kutuplaşması gibi görünen, özünde yanlış içerisinde bir bölünme ortaya çıkmış bulunmaktadır. 2.) Revizyonizmin bu denli güç kazanmasının, Marksizm-Leninizmin ana ilkelerinin ve teorik temellerinin soysuzlaştırılması ve şekilsizleştirilmesinin bir sonucu olarak; bir yanda Troçkizm yeni biçimler altında güçlenirken, bir yanda da burjuva reformizmi, «Euro Komünizm» gibi paravanalar adı altında Marksizm-Leninizmin açıktan ve bütünüyle inkarı şeklinde güç kazanmıştır. 3.) Marksizm-Leninizme, hayata, bilime ters tüm bu görüşlerin savundukları tezlerin aksine; hayat, Marksizm-Leninizmi doğrulamış ve doğrulamağa devam etmektedir. Yarı sömürge, sömürge halklarının proletarya öncülüğünde emperyalizme karşı yürüttükleri ve her geçen gün yeni yeni başarılar kazanan bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadeleleri bunun en açık örneğidir.

Kapitalizme ve onun asalaklığını gösteren emperyalizme karşı; sosyalist ülkeler proletaryası, metropol ülkelerdeki proletarya ve proletarya öncülüğündeki yarı-sömürge, sömürge halkların birliğini sağlayabilme yolunda, uluslararası sosyalist hareketin içinde bulunduğu bunalım ve parçalanmanın içinden çıkabilmenin ve tek tek ülkelerde proletarya devrimini başarıya ulaştırabilmenin yolu, Marksist-Leninistlerin yakalamaları gereken halka: **her türden oportünizme karşı Marksizm-Leniniz-**

min ana ilkelerini savunmak ve oportünistlerin teorik hatalarını tahlil ederek gerçek yüzlerini açığa çıkarmak suretiyle, proletarya devriminin pratik çabalarını tamamlamaya çalışmaktır.

Bu olmadan; yani, ideolojik mücadelenin önemini kavrayıp, bunu, pratik görevlere tabi kılmadan ne enternasyonalist olunabilir ve ne de devrimin, pratik ve teorik görevleriyle ilgili bir tek olumlu adım atılabilir.

Lenin, revizyonizmi güçlendiren ve ortaya çıkan görüş ayrılıklarını bölünmeye dek vardıran olgulardan birisinin de burjuva taktiklerinin çizdiği zigzaglar olduğunu belirtir:

«Burjuva taktiklerinin çizdiği zigzaglar işçi hareketinde revizyonizmi güçlendirir ve ortaya çıkan görüş ayrılıklarını bölünmeye dek götürürler.» (V.I. Lenin, Avrupa İşçi Hareketindeki Ayrılıklar; Karl Marx ve Doktrini, Bilim ve Sosyalizm Y. sy. 127)

İçinde yaşadığımız dönemde, proletaryanın burjuvaziye karşı sürdürdüğü savaş birçok ülkede proletarya diktatörlüğüyle somutlaşan yeni bir evreye ulaşmış; II. Dünya savaşından sonra, parçalanan ve daralmağa devam eden kapitalist pazarın yanında, istikrarlı ve gelişen bir sosyalist pazar doğmuş; proletaryanın burjuvaziye karşı yürüttüğü savaşın cephesini genişleten yarı-sömürge halkların emperyalizme karşı sürdürdükleri bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadeleleri güç kazanmış (ki, günümüzde mücadelenin esas yönünü teşkil etmektedir), kapitalizmin bunalımı daha da derinleşmiş ve derinleşmeye devam etmektedir. Bu durumun bir sonucu olarak, emperyalistler, birer sömürü ve talan alanı olan sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde «liberal» görünümlü yeni sömürü taktiklerine baş vurmak ve sosyalist sistem ile ilişkilerini bütün bu gelişmelere göre düzenlemek zorunda kalmaktadırlar.

Tüm bu nesnel gelişmelerin değerlendirilememesi; özünde, emperyalizmin, proletarya devrimi ve sosyalist ülkeler açısından öneminin kavranılamamasını getirmekte; **bununla birleşen,** işçi sınıfı öncülüğündeki devrimlerden sonra ekonominin ve sosyal yaşamın örgütlenmesindeki biçimsel farklılıkların değerlendirilememesi,

içinde yaşadığımız bunalımlı evrenin temelini oluşturmaktadır.

Uluslararası sosyalist hareket içerisinde günümüzde hakim olan revizyonizmin her iki kutbu da birbirini karşı-devrimcilikle özdeşleştirmektedirler. Bu durum, emperyalistler ve burjuvazi için, önemli bir anti-komünizm propagandası malzemesi sağlamaktadır. Aşağıdaki örnek, bu durumu yansıtan pek çok örnekten ikisini yansıtmaktadır:

«Maocu politika ve ideoloji, Markscı-Leninci öğretiye doğrudan doğruya düşmandır.» (L. Brejnev, 25. Kongreye sunulan SBKP MK Raporu, sy. 22)

«Bugün Sovyetler Birliği, burjuvazinin diktatörlüğü, büyük burjuvazinin diktatörlüğü, faşist Alman tipinde bir diktatörlük, Hitler tipinde bir diktatörlük altındadır.» (*) (Mao Tse-Tung; *Leninizm mi, Sosyal emperyalizm mi?*, Kıvılcım Y. sy. 9)

SSCB'de «faşist diktatörlüğün» olduğunu söyleyenler, Çin Halk Cumhuriyeti'nde «küçük burjuva diktatörlüğünün» olduğunu söyleyenler ve bu yanlış ve son derece zararlı sözleri yayanlar ne yapıyorlar?

Subjektif niyetleri ne olursa olsun, objektif olarak; «diktatörlük» kavramını sınıfsal içeriğinden soyutlayarak «sınıf barışı»nı savunmak suretiyle kapitalist düzenin savunuculuğunu yapan, her türden ve boydan burjuva reformculuğuna: Sosyal-demokrasiye, Demokratik sola, Euro komünizme malzeme sağlıyorlar ve ütopik sosyalizme karşı gelişen ve tek bilimsel dünya görüşü olan **bilimsel sosyalizmi** şekilsizleştiren, ne idüğü belirsiz «reel sosyalizm» anlayışlarına destek oluyorlar. Lenin'in ve Stalin'in, kapitalist sömürü ve vahşet altında ezilen kitlelerin gözleri önüne «sosyalizmi maddi ve manevi bir güç olarak koyma» şeklinde, uğruna mücadele ettikleri enternasyonal görevi inkâr ediyorlar. SSCB ve Çin Halk Cumhuriyeti'ndeki proletarya devrimini ve onun kazançlarını reddedebiliyorlar.

---

* *Sovyetler Birliği bir sosyalist ülke olduğu için*, Marksizm Leninizmin klasikleri devlet eliyle basılıp, kitleler Marx'ın, Engels'in ve Lenin'in kitaplarını okuma yönünde teşvik edilmektedirler. Klasikleri okumak ve tartışmak serbesttir. Mao'nun deyimiyle «Hitler tipinde» bir «faşist diktatörlük» şartlarında böyle bir durumun olması ne anlama gelir? Faşist ideoloji için, artık, Marksizm-Leninizmin düşman olmadığı, hatta dost olduğu anlamına gelir; ki, bu katıksız antikomünizm değilde nedir?

Özellikle «Sovyet sosyal emperyalizmi» teorisini kendilerine rehber edinmiş olan revizyonist sapma, günümüzde proletaryanın devrimci bayrağını emperyalizmin burcuna•diken yarı-sömürge, sömürge halkların başarılarını küçümsemekte, hatta «sosyal-sömürge» (!) oldu diye reddederken; yine günümüzde Enternasyonalizmin bayrağını en yüksekte tutan bir ülke olan Küba'yı «sosyal-emperyalizmin vurucu gücü» ve bu ülkenin yiğit savaşçılarını «sosyal emperyalizmin paralı askerleri» diye değerlendirebilmektedir.

Uluslararası sosyalist hareket içerisindeki revizyonizmin bu etkinliği, ülkemizde, sosyalist hareketin sağlam bir sınıf temeli olmamasıyla birleşerek dogmatizmi temellendirmektedir. Türkiye sosyalist hareketi, aydınlar çerçevesini aşamamış olması nedeniyle, küçük burjuva dünya görüşünün gerektirdiği davranışları içerisinde barındırmaktadır. Devrimciler için, ülkemiz devriminin sorunlarının tartışılması, revizyonizme ve dogmatizme karşı Marksizm-Leninizmin ana ilkelerinin, teorik temellerinin savunulmasından geçmektedir.

Bu durum, aynı zamanda «iman»ın yerine bilimin geçirilmesi de demektir. Çünkü, Türkiye sosyalist hareketinin içinde bulunduğu ideolojik yetersizlik, küçük burjuva kafa yapısıyla birleşince, kadrolar (ve dolayısıyla kitleler de) giderek bilimden uzaklaşmakta, bilimin yerini iman alırken, ideolojik mücadelenin yerini de kördöğüşü almaktadır.

Bugün sosyalistlerin görevi, Türkiye sosyalist hareketini, içinde bulunduğu kargaşa ve curcunadan çıkarmaktır. Yani, **hareketin birliği** sorununun çözümüdür. Bu birlik de ancak ve ancak ideolojik olarak sağlanılabilir. İşçi sınıfı hareketi ile sosyalist hareketin birliğini sağlamak yerine; ya da bir başka deyişle, gerçek Marksist-Leninist hareketin yaratılması için **pratik temelinde ideolojik mücadele** yerine; dogmatikler, uluslararası sosyalist hareket içindeki revizyonist iki kutuptan birini diğeri karşısında Marksist-Leninist, diğerini de karşı-devrim saflarında görmekte ve ülkemiz özgülünün sorunlarını çözmede Marksizm yerine, hazır reçetelerle sorunlara

yaklaşmaktadırlar. Bunun temelinde yatan ise küçük burjuva kafa yapısıdır.

Bugün; Marksistlerle oportünistleri birbirinden ayıran kıstaslardan en önemlisi değilse bile, en önemlilerinden biri, revizyonizmin iki kutbu olarak vurguladığımız SBKP ve ÇKP'nin yeni teorilerine yaklaşımdır.

Marksistlerin bu konuya yaklaşımı nasıl olmalıdır? Lenin, somut olgular karşısında liberal gevezelerin «gerçekçiliği» (objektifçiliği) ile maddecilerin objektifçiliğini ayırırken şöyle demektedir:

«1) Objektif olma taraftarı kimse, belli bir tarihi oluşumun zorunlu olduğundan söz eder. **Maddeci ise, hem belli bir iktisadi ve sosyal teşekkülün varlığını, hem de bu teşekkülün doğurduğu** birbirine zıt, birbiriyle çatışan ilişkilerini inceden inceye gözler.

2) (...) **Maddeci, sınıf zıtlıklarını değerlendirir, böylelikle de kendi görüşünü tayin etmiş olur.**

3) (...) **Maddecilik az çok taraf tutma zihniyetini de gerekli saymakta, bir olayın bütün değerlendirilmesinde bizi belli bir sosyal grubun** (işçi sınıfının-KURTULUŞ) **görüşünü açıkça ve hiçbir kuşkuya düşmeden tutmağa zorlamaktadır.»** (V.İ. Lenin, Halkçı İktisat; Birlik Y. sy. 102-103, abç.)

Biz sosyalistler, herşeyden önce işçi sınıfından, onun dünya görüşü Marksizm-Leninizmden, sosyalizmden, kapitalist-emperyalist sistemin karşısında bir güç olarak duran sosyalist sistemden yanayız. Bizler sosyalist ülkelere taraflı bakmakla, proletarya devrimini savunmakla, günümüzde ortaya çıkan revizyonist sapmayı savunmuş olmayız; tam tersine, ancak bu bakış açısıyla, yani, soruna taraflı bakmayladır ki, revizyonizmin konumunu ve etkilerini doğru değerlendirebilir, Marksizm-Leninizmi savunabiliriz.

Marksizm-Leninizmin uluslararası sosyalist hareket içerisinde şu ya da bu tarafta olduğunu söyleyen dogmatikler, sorunlara burjuva liberal gevezeliği ve sorumsuzluğu içinde baktıkları içindir ki, «objektif olma» yada «enternasyonalizm» paravanası altında SSCB ve Çin devrimlerini ve bu devrimlerin kazançlarını reddedebilmektedirler. Onların sorunlara yaklaşımının temelinde yatan; amprizmdir, hatta «iman»dır. Soruna nasıl yaklaştıklarını anlatırken şöyle diyorlar:

«Marksistler her meselede gerçeklerden, objektif temellerden, maddi olgulardan yola çıkarlar, yani Sovyetler Birliğinde kapitalizmin restore edilip edilmediğine ve bu ülkenin sosyal

emperyalist bir ülke haline gelip gelmediğine, **hayatın gerçeklerine bakarak ve bunları teori ile karşılaştırarak karar verebilirler.** Yoksa ayakları **havada -sadece- teori böyle bir olguya imyan tanıyor mu?** diye meselenin üzerine gidilmez.» (Yoldaş, sa. 2, sy. 23 abç.)

Bu yaklaşım dogmatikler içerisinde bir grup tarafından açıklanmakla birlikte, **Bütün** dogmatiklerin sorunları nasıl ele aldıklarını açıklamaktadır. Dogmatikler, «hayatın gerçeklerine», «maddi olgulara» baktıklarını söylüyorlar. Aynı maddi olgulara ve hayatın gerçeklerine burjuvazi de bakar proletarya da bakar, ancak, **farklı** sonuçlar çıkarırlar. Çünkü, burjuvazinin dünya görüşünün temelinde idealizm, proletaryanın dünya görüşünün temelinde **diyalektik materyalizm** yatar. O halde sorun hayatın gerçeklerine nasıl bakıldığı sorunudur: «Yoldaş» yazarları, toplumsal yapı içerisindeki sürekli değişmekte olan olguların içerisinde boğulup gitmişler, toplumsal olgular içerisinde olanla olmayanı birbirinden ayıramamışlar, objektif olma paravanası altında subjektivizme düşmüşlerdir. Çünkü onlar, Marksist-leninist teoriyi bir «karşılaştırma» aracı olarak gördüklerini söylemektedirler. Gerçekte ise, Marksizm-leninizm proletaryanın dünya görüşünün temelini teşkil etmektedir. Marksist teori, bizzat somut olanın, nesnel olanın tahlilidir ve somut, teoride soyutun içerisinde vardır. Marksistler felsefede materyalizmi, yöntemde diyalektiği savunurlar ve hayata böyle bakarlar. Hayatın gerçekleri başka, teori başka değildir. Dogmatiklerin anlamadıkları da budur. Peki, Yoldaş yazarları, Sovyetler Birliğinin «sosyal emperyalist» bir ülke haline geldiğine nasıl karar vermişlerdir? «Hayatın gerçeklerine bakıp, teoriyle karşılaştırdıklarına» göre, hayata teori ile -diyalektik materyalizm ile- bakmamışlar, bir başka şeyle -idealizmle uzlaşan amprizmle- dünyaya bakmışlardır. Önce bir görüşün doğruluğuna «iman» etmişler, daha sonra bu görüşü, teori ile «taçlandırmışlar»dır!

Ekim 1975'de «Sovyet sosyal emperyalizmi» teorisini keşfederken dünyaya bu şekilde bakan dogmatikler, Kasım 1977 de bakın bu anti-marksist yaklaşımı ne güzel itiraf ediyorlar:

«... komünist partilere güvenmek, onlardan öğrenmek tavrı **hiçbir zaman ve hiçbir şekilde bilincimizi bu partilerden birine veya birkaçına teslim etmek, uluslararası proleter devrimci hareketin genel çizgisi diye bu partilerden birinin çizgisini kavramadan kabul etmek anlamına gelmez.** (altını çizen H.K.)

Biz o zaman, uluslararası proleter devrimci hareketin genel çizgisi diye kabul ettiğimiz (ÇKP'nin çizgisini-KURTULUŞ)... 'Madem ki, uluslararası proleter devrimci harekette bu savunuluyor, biz de savunmakla görevliyiz' anlayışıyla, **kolaycı bir yol** (altını çizen H.K.) tuttuk.» (Halkın Kurtuluşu, sayı: 84, sy. 6, abç.)

Bu sözler, «Üç dünya teorisi» konusunda Halkın Kurtuluşunda yapılan «özeleştiri» de söyleniyor. Halkın Kurtuluşu, burada, uluslararası proleter devrimci hareketin genel çizgisi olarak «kabul ettiği» görüşleri «marksist-leninist bilincimiz ışığında» incelemeden kabul etmiş! Neye göre kabul ettiği ise, çok açık: Dogmatikler, hayata bilimle değil, «iman»la yaklaşıyorlar! Halkın Kurtuluşu şimdi de AEP'nin çizgisini «uluslararası proleter devrimci hareketin genel çizgisi» olarak «kabul etmiş»tir. Neye göre?!

Görüldüğü gibi, dogmatiklerin uluslararası proleter devrimci hareketin genel çizgisini tesbit etmedeki yaklaşımları ile; şu ya da bu futbol takımını «tutma» hastalığında olan kişilerin yaklaşımları arasında bir fark yoktur. Lenin şöyle diyor:

«... marksizmin teorik temelleri diyalektik ve herşeyi kapsamına alan çelişkilerle dolu bir hareket anlamında tarih teorisidir.» (Marksizmin Tarihi Gelişiminin Bazı Özellikleri Üzerine; Karl Marx ve Doktrini, sy. 129)

İşte, marksistler bu teorik temel üzerinde ve bu temelden yükselen, Marksizm-Leninizmin ana ilkelerinden hareket; somut şartların somut tahlili yoluyla hayatı yorumlar ve onu değiştirmeye çalışırlar. Gerek uluslararası, gerek ülkemiz özgülü ile ilgili sorunların çözümüne yaklaşırken, Lenin'in şu görüşü bize rehberlik etmelidir:

«Proletaryayı başarıya ulaşması için hazırlamanın gerekli koşullarından birisi de, oportünizm, reformizm, sosyal şovenizm ve benzeri burjuva etki ve eğilimlerine karşı uzun, inatçı ve katı yürekli bir kavganın sürdürülmesidir.» (V.İ. Lenin, Kurucu Meclis Seçimleri ve Proletarya Diktatörlüğü; Proletarya Diktatörlüğü Teorisi, Tan Y. sy. 65)

Bugün görevimiz, bunalımın derinliğini ve onunla savaşma gereğini anlamış **bütün** marksistleri bir çatı altında toplamak, marksizmin teorik temellerini ve ana il-

kelerini, burjuva etkisinden sıyrılamayan «yol arkadaşlarının» çeşitli yönlerdeki sapmalarına karşı savunmaktır.

«İleri demokrasi», «Barış içinde geçiş», «Kapitalist olmayan yoldan kalkınma» gibi revizyonist bir tez olan «Sosyal-emperyalizm» teorisi, temelinde, Mao Tse-tung'un hatalarını sistemleştirmesinin bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte ÇKP dışındaki bazı gruplar bu teoriyi Troçkizmle zenginleştirmek (!) suretiyle, daha kolay savunabilir (!) duruma getirmeğe çalışmaktadırlar.

Narodnizmden, Hegel idealizmine; Troçkizmden, Ütopik sosyalizme kadar her çeşit idealist görüşün eklektik bir bileşimi olan «sosyal emperyalizm» teorisi, Marksizm - Leninizmden bir sapmadır. Bu teorinin çıkmasında, ona temel teşkil eden ideolojik görüşlerin eleştirisinden hareketle, bu ideolojiden kaynaklanan politik görüşlerin eleştirisini yapacağız. Bu eleştirimizin esas kaynağını ÇKP'nin bu konudaki görüşleri teşkil etmekle birlikte, Willi Dickhut tarafından kaleme alınan «Sovyetler Birliğinde Kapitalizmin Restorasyonu» adlı üç yazıyı ve Zeri i Popullit de yayınlanan bazı makaleleri birlikte ele alacak ve ancak bazı noktalarda, ülkemizde bu revizyonist teoriyi yeni ve eski keşfeden bazı oportünist grupların görüşlerine teorinin zenginliğini (!) ve derinliğini (!) göstermesi bakımından ele alacağız.

Biz ÇKP'nin görüşlerini ele alırken, onunla birlikte Mao'nun görüşlerini de ele alacağız. Bazılarına göre ise :

> «ÇKP'nin son yıllardaki revizyonist politikası Mao'nun şerefli hayatını lekelemez» (Devrimci Yol : sa. 2, sy. 6).

Devrimci Yol dergisinin yazarları, Mao ile ÇKP arasında suni bir ayrım yaratıp, bu şekilde Mao Tse-tung'a sahip çıkmak istiyorlar. Peki ama ÇKP'nin bu revizyonist politikasına temel teşkil eden ideolojik görüşler kimin görüşleridir? Bu mantığa göre, şimdi birisi kalkıp bize şöyle diyebilir: SSCB'de ortaya çıkmış bulunan revizyonist çizgi SBKP'nin çizgisi değil, Kruşçev'in ve Brejnev'in çizgisidir! Devrimci Yol dergisi yazarlarının mantığı

ve sorunlara yaklaşımı; sorunun üzerine gidip, sorunun nesnel bir tahlilini yapmak değil, sorunlardan kaçmak; bunun için de bir «suçlu» ya da «hatalı» bulup işin içinden sıyrılıvermektir. Yani, oportünizmdir. Eğer, Devrimci Yol yazarlarının istedikleri Mao'nun, Çin devriminin strateji ve taktikleri konusundaki görüşlerini savunmaksa, bu Mao'nun yanlış görüşlerinin eleştirisi yapılmadan sağlanamaz.

Bu arkadaşların özellikle, Devrimci Gençlik Dergisi, Sayı: 3, 9-10 ve 8 de yayınladıkları, «Modern revizyonizm ve SSCB'de geriye dönüş sorunları üzerine», «Tartışma» ve «Revizyonizme karşı mücadele ve 'sosyal emperyalizm' teorileri» adlı yazılarında ortaya koydukları ile «Sovyet sosyal emperyalizmi» revizyonist teorisi arasında temelde bir farklılık yoktur. Kapitalizmden komünizme geçiş, revizyonizm ve geri dönüş, SSCB'de sosyalizmin kurulması vb. konularda «sosyal emperyalizm», teorisyenleriyle temelde aynı görüşleri paylaşmaktadırlar. Onlardan ayrıldıkları noktalar ise: «Sovyetler Birliği'nde geriye doğru bir sürecin (!), sosyalizmden kapitalizme doğru geçiş sürecinin yaşanmakta olduğu...» yani henüz kapitalizme tam olarak dönülmediği ve herkesten farklı olabilmek ve «en doğru» yu (!) söyleyebilmek için keşfettikleri, Marksizme naçizane «katkı» ları «revizyonist diktatörlük» tür. Bütün farklılık birilerinin gelişimi daha hızlı kabul edip, diğerlerinin daha yavaş görmelerindedir. Yani ikinciler, birincileri yalnızca geriden izlemektedirler. Bunun tehlikesi, ikinciler içinden dayanamayıp gelişimi hızlandırmak isteyenlerin mutlak surette çıkacağıdır. Bu arkadaşların konuyla ilgili görüşlerini de yeri geldiğinde eleştireceğiz.

Günümüzde, Sovyetler Birliği'nde sosyalizmin kurulması ele alınırken, iş dönüp dolaşıp Stalin'in çözümlemelerinin kavranılmasına varmakta; bu noktada, Stalin'in şahsında, Leninizm eleştirilmektedir. Stalin, Leninizmi çok iyi kavramış ve özellikle Lenin'in sosyalizmin inşaası ile ilgili görüşlerinin hayata geçmesinde, SSCB proletaryasına önderlik etmiş, büyük bir Marksist Leninisttir. Bu noktada devrimcilerin görevi Stalin'in şah-

sında Leninizmi eleştirenlerin maskelerini indirmek olmalıdır.

Yine günümüzde Mao Tse-tung'un şahsında Çin devrimi ve bu devrimin strateji ve taktiği reddedilebilmektedir. Mao Tse-tung, 1956'dan itibaren gelişen tartışmalar içerisinde hatalarını sistemleştirmiş ve diyalektik materyalizmden koparak, bugün uluslararası sosyalist hareket içerisinde varlığını sürdüren revizyonizmin iki kutbundan birinin görüşlerinin temellerini atmıştır. Bunda, Çin'in özgül durumu ve uluslararası platformda revizyonizmin etkinliği de büyük rol oynamıştır.

Daha önce de belirttiğimiz gibi, uluslararası sosyalist hareket içerisinde hakim olan revizyonizmin bir kutbuna «iman» etmiş olan dogmatikler, diğer kutba karşı devrimle özdeşleştirmekte; ideolojik mücadelenin yerine küfür yarışını geçirerek; bir yanda ideolojik mücadeleden kaçmış olmakta, diğer yanda kadroları ve kitleleri bilimden uzaklaştırarak bu karışıklık ve dağınıklık ortamında bir süre için daha varlıklarını sürdürebilmek olanakları elde etmektedirler. Bunun için, literatüre «Maocu bozkurtlar» ve «sosyal-faşist» gibi ideolojik özden yoksun; son derece yanlış ve zararlı deyimleri sokmuşlardır.

Bunlar, Türkiye sosyalist hareketinin çözmesi gereken birincil görevin, **birlik sorununun** çözümünün önündeki en büyük engeldirler.

Bize göre, Tüm **SAPMA**'lara karşı olduğu gibi, **uluslararası sosyalist hareket içerisinde** yer alan sapmalardan biri olan «Maocu» luğu tartışırken; tartışmamızın temelini ideolojik mücadele oluşturmalı ve ideolojik öze sahip deyimlerle tartışılmalıdır. Pratik temeline dayalı böyle bir yaklaşım; sağlıklı bir ideolojik mücadele platformunun yaratılmasına ve bu platformda kadroların ve kitlelerin «iman»dan marksizm-leninizme dönmelerine yardımcı olabilir.

Ülkemiz devriminin somutunun tahlil edilmesinde, bu sorunlara ilişkin devrim anlayışı, çalışma tarzı ve örgütlenme anlayışının ortaya çıkarılmasında, marksizm-leninizm eylem kılavuzumuz olmalıdır. Ülkemiz devrim-

ci hareketinin birliği, ülkemiz devriminin teori ve taktiği; ancak, marksizm-leninizmin ülkemiz özgülüne yaratıcı bir biçimde uygulanmasıyla ve **bütün** burjuva etki ve eğilimlerine karşı **pratik temelinde ideolojik mücadele** ile ortaya çıkacaktır.

II. «SOVYET SOSYAL EMPERYALİZMİ» TEORİSİ (!) NİN TARİHSEL GELİŞİMİ ÇİN-SOVYET ÇATIŞMASI

Önceki bölümde «Sosyal emperyalizm» teorisinin SBKP'nin XX. Kongre'sinde M.K. Birinci Sekreterliği'ne Kruşçevin seçilmesiyle SBKP ve ÇKP arasında başlayan tartışmaların içerisinde gelişerek ortaya çıktığını vurgulamıştık. Nitekim, «sosyal emperyalizm» teorisinin temelini oluşturan «geri dönüş» sorununun Mao tarafından ortaya konuşunun nasıl olduğunu anlatırken Hua Guo-feng şöyle diyor:

«Sovyet Komünist Partisinin ve devletinin önderliğinin gaspedilmesinden, Sovyetler Birliğinde Kruşçev dönek kliği tarafından **kapitalizme geri dönüşün gerçekleştirilmesinden çıkarılan acı ders**, Marksist-Leninistlerin önüne ciddi bir görev getirdi: Proletarya diktatörlüğünün tarihi tecrübesini çiddiyetle değerlendirme ve bununla ilgili sorunları **yeniden** ele alma görevi.» (Hua Guo-feng, Proletarya Diktatörlüğü altında devrimi sürdürelim; Aydınlık, sa. 77, sy. 5, abç.)

Hua Guo-feng bu görevi yerine getirenin Mao Tsetung olduğunu söyleyerek sözlerini bitirirken, teorinin nasıl ortaya çıkmış olduğunu da söylemiş oluyor.

Bundan dolayı, bu tartışmaların tarihi seyrini bilmek, konunun daha iyi kavranılabilmesine ve ÇKP'nin politik görüşlerinin daha iyi değerlendirilebilmesine yardımcı olacaktır.

ÇKP'nin, Çin devrimini başarıya ulaştırmada önündeki engellerden bir tanesi de, Çin'in özgül konumunu kavrayamayan, Çin devrimini Sovyet devrimiyle karıştıran ve bugün olduğu gibi kendilerini «enternasyonalizm» paravanası altında saklayan reçetecilikle mücadele olmuştur. O gün olduğu gibi, bugün de dogmatizm, ülkelerinin özgül koşullarında marksizm-leninizmi yaratıcı bir şekilde kavrayıp, hayata geçirmeye çalışan proletarya

sosyalistlerinin önünde -günümüzde daha da güç kazanmış olarak- bir engeli oluşturmaktadır.

ÇKP'nin dogmatizme karşı mücadelesi, Sovyet devrimi ve bu ülkedeki kuruluş çabalarını yanlış yorumlayanlara karşı olmakla birlikte, aynı zamanda, Sovyet devrimini gereği gibi değerlendirememeyi içinde taşıyordu. Çünkü, SSCB'nin uluslararası sosyalist hareketin «merkezi» olması durumu, dogmatiklerin «güç kazanmalarına» neden oluyordu. XX. Kongre ile başlayan ve XXII. Kongre'de daha geniş bir şekilde ortaya konan revizyonist tezler, SBKP'nin uluslararası durumunu sarstı. Revizyonist tezlerle uluslararası sosyalist hareketin «merkez»i olunamazdı.

ÇKP'nin iç politikasında büyük ağırlık taşıyan, dogmatizme karşı olma, gerçekte marksizm-leninizmin revize edilmesinin temellerini hazırlamaya yönelik bir girişim olan «kişilerin putlaştırılmasına karşı kampanya»yı desteklemesine yol açtı. Bu durum onun iç politikasının dışa yansımasından başka bir şey değildi.

ÇKP yayın organı **Halkın Gazetesi**'nde 5 Nisan 1956'-da bu konuya ilişkin şu görüşler yer alıyordu:

«Stalin... Partinin ve devletin yöneticisi olarak, hayatının son dönemlerinde bazı ciddi hatalar işlemiştir. Kendini beğenmeye başlamış, tedbirli ve ölçülü olmayı elden bırakmış, subjektivizme ve kısmi dar görüşlerle yetinme durumuna düşmüştür. Bazı önemli meselelerde, son derece sakıncalı sonuçlara yol açan hatalı kararlar almıştır.» (Aktaran Jean Baby, Çin-Sovyet çatışması; sy. 12, Özgün Y.)

«Burada önemle belirtmek gerekir ki, Stalin'in eserlerini bugüne kadar yaptığımız gibi bundan sonra 'da dikkatle incelemek ve bu eserlerde, özellikle de, leninizmi savunduğu ve **Sovyetler Birliği'nin kuruluş tecrübesinin bilançosunu doğru bir şekilde verdiği** bütün yararlı şeyleri, önemli bir tarihi miras olarak, derleyip değerlendirmek zorundayız.» (age. sy. 14, abç.)

Daha sonraları «Kruşçev-Brejnev kliğinin karşıdevrimci hükümet darbesi» (!) nin başlangıcı olarak değerlendirilecek olan XX. Kongre hakkında, ÇKP 8. Kongre'sinde Mao şunları söylüyordu:

«Sovyetler Birliği'ndeki arkadaşlar ve Sovyet halkı, Lenin'-in öğretilerine uygun hareket ettiler. Kısa bir süre içinde parlak başarılara ulaştılar. Son Sovyetler Birliği Komünist Partisi Kongresi (XX. Kongre-KURTULUŞ) birçok politik ilkeyi doğru olarak ortaya koydu. Ve parti içindeki eksiklikleri kınadı. Güvenle

söylenebilir ki, gelecekteki çalışmaları eşsiz bir gelişme gösterecektir.» (Aktaran, KURTULUŞ Sosyalist Dergi; sayı: 8, sy. 5)

ÇKP M.K. Raporunda ise SBKP XX. Kongre'si şöyle değerlendirilmektedir:

«Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin bu yılın şubat ayında yapılan XX. Kongresi dünya ölçüsünde önem taşıyan en önemli politik olaydır. Kongre yalnız koskoca Beş Yıllık Plan'ın ana çizgilerini ve **sosyalizmin daha ileri aşamalarına yönelen çok önemli önerileri getirmekle ve parti içindeki önemli karışıklıkların nedeni olan kişileri putlaştırmayı suçlamakla kalmamış, aynı zamanda, uluslararası ilişkilerin ve barış içinde bir arada yaşama ilkesinin geliştirilmesi için ileri öneriler getirmiş, uluslararası gerginliği yumuşatacak önemli öneriler ortaya atmıştır.»** (age. sy. 6, abç.)

Halkın Gazetesi; Stalin, dogmatizm, enternasyonalizm ve revizyonizm konularını işleyen 29 Aralık 1956 tarihli, «Bir kere daha proletarya diktatoryasının tarihi tecrübesi hakkında» başlıklı yazıda, ÇKP'nin bu konulara ilişkin görüşlerini daha açık bir şekilde açıklıyordu :

«Stalin iç politikada olduğu gibi dış politika alanında da ciddi hatalar işlemiş... Bu hatalar özellikle, karşı-devrimin ortadan kaldırılması ve bazı ülkelerle olan ilişkiler konusunda tezahür etmiştir... Stalin, birçok komünisti ve yurtsever insanı nahak yere suçlamıştır... bazı somut meseleleri hallederken, büyük millet şovenizmine kapılmış ve yeterince eşitlik duygusu taşımamıştır... Hatta bazan, işlerine gelişi-güzel müdahalelerde bulunmuş, bu da bir dizi ciddi sonuçlara yol açmıştır.» (age. sy. 25)

«Stalin'in hataları dogmatizmin yaygınlaşmasını kolaylaştırmaktadır» (age. sy. 30)

«Stalin'in hataları hiçbir şekilde sosyalist sistemin yapısından ileri gelmez. **Bu hataları telafi etmek için, sosyalist sistemi «düzeltmeye» ihtiyaç yoktur. *Çünkü bu sistem, sosyalist toplumun* gelişmesinden doğan ihtiyaçları karşılamağa muktedir olduğunu ispatlamıştır.»**

«Sistem belirleyici öneme sahiptir, ama kendi başına her şeye kadir değildir...» (age. sy. 26, abç.)

«Hayatının son döneminde Stalin, sürekli zaferler ve sürekli methiyelerle sarhoş olmuş ve diyalektik materyalizm düşüncesinden kısmi olarak, ama ciddi şekilde inhiraf edip subjektivizme düşmüştür. Kendi hizmetinden ve kendi otoritesinden gayrı hiçbir şeye inanmaz hâle gelmiştir.» (age. sy. 26-27)

Bu yazılardan şu sonuçlar çıkmaktadır: 1) Stalin iki konuda «çok önemli hatalar» işlemiştir; Bunlardan birincisi; «diyalektik materyalizm'den ayrılmış» ve subjektivizme düşerek, **'Halkın Sinesindeki Çelişmeler'**i doğru ele almayarak, karşı-devrimcilerin etkisiz hale getirilerek,

cezalandırılmaları sırasında ve daha sonraları Troçkistlerle mücadelesinde şiddet yöntemleri kullanmış olması, ikincisi; yine aynı nedenden dolayı, (halk içerisindeki çelişmeleri doğru ele almamadan dolayı) Stalin, bir çok sosyalist ülkeyle ilgili olarak ve özellikle Çin ile ilgili olarak birçok öneri getirmekle; bu ülkelerin «iç işlerine karışmış», «kendi görüşlerini empoze etmiş», «büyük millet şovenizmine kapılmış» ve «büyük parti, küçük parti ayrımı» yapmıştır. 2) Stalin'in bu hataları SBKP içerisinde «önemli karışıklıklara neden» olmuş; ÇKP içerisinde ise «dogmatizmin yaygınlaşmasını kolaylaştırmış»tır. 3) SBKP XX. Kongre'si bu eksiklikleri doğru bir şekilde saptamış ve eleştirmiştir. (Bilindiği üzere daha sonraları bu kongre: «Kruşçev-Brejnev kliğinin karşı-devrimci hükümet darbesi» olarak değerlendirilecektir.) ÇKP yalnız Stalin'in «eleştirilmesi» meselesinde değil, «uluslararası ilişkilerin ve barış içinde bir arada yaşama ilkesinin geliştirilmesi» ve «yumuşama» gibi «önemli öneriler»i de desteklemektedir. SBKP ile ÇKP arasında pek ideolojik farklılık yoktur.

Burada önemle dikkat edilmesi gereken noktalardan birisi de, ÇKP'nin Sovyetler Birliği'ne yaklaşımıdır. «sistem belirleyici bir öneme sahiptir», «... hataları telafi etmek için, sosyalist sistemi 'düzeltmeye' ihtiyaç yoktur» diyerek, Tito'nun ve Troçkistlerin Sovyetler Birliğine yönelttikleri eleştirileri, ÇKP şöyle cevaplandırmaktadır:

«Bunlar hep, (Sovyetler Birliği'nde sosyalizmin inşaasında geçilen aşamalar ve ulaşılan yer-KURTULUŞ) uzun zamandır bilinen ve inkarı mümkün olmayan olaylardır. Ve şimdi bunları yeniden hatırlatmamızın sebebi, **komünizm düşmanlarının, eskiden olduğu gibi bugün de, bu başarıları toptan inkâr etmeleri ve bugün bazı komünistlerin, Sovyetler Birliği tecrübesini tahlil ederken, olanca dikkatlerini çoğu zaman meselenin ikinci dereceden bir veçhesinin üzerine yığarak, işin özünü gözden kaybetmeleridir.»** (Aktaran Jean Baby, Pekin-Moskova Çatışması; Özgün Y. sy. 23, abç.)

Bu sözlerin bugün. «Sovyet sosyal emperyalizmi» teorisi için de aynen tekrarlanması gerekmektedir. ÇKP, Sovyetler Birliği konusundaki eleştirilerini ilerletmiş, sistemi göz ardı etmiş; bırakın «sistemi düzeltme»yi, sistemi reddetmiştir.

Bu arada SBKP'nde Kruşçev ile parti içerisindeki «Stalinciler» olarak adlandırılan marksist-leninistler arasında şiddetli tartışmalar oluyordu. Uluslararası sosyalist hareketin ve özellikle ÇKP'nin desteğini alan Kruşçev, parti içerisindeki muhalefeti «anti-parti grup» olarak adlandırarak, Prezidyum'dan ihraç ettirilmelerini sağladı. Bu sıralarda SBKP ve ÇKP arasında 15 Ekim 1957 günü **Gizli Askeri İşbirliği Anlaşması** imzalandı. Bu anlaşmayla Sovyetler Birliği, Çin'e atom bombası modelleri vermeyi taahhüd ediyordu.

SBKP'nde oluşan bu değişikliklerin uluslararası sosyalist hareket içerisinde tartışılıp, değerlendirilmesini amaçlayan bir toplantı 14-16 Kasım 1957'de Moskova'da toplandı. Bu toplantıya Mao Tse-tung öncülüğünde ÇKP'de katıldı. Bu toplantıdan sonra yayınlanan «Sosyalist ülkeler komünist ve işçi partileri toplantısı bildirgesi»nde SBKP XX. Kongresi şöyle değerlendiriliyordu:

«Sovyetler Birliği Komünist Partisi 20. Kongresi'nde alınan tarihsel kararlar, yalnızca Sovyetler Birliği Komünist Partisi ve Sovyetler Birliği'nde komünizmin kurulması için olağanüstü bir önem taşımakla kalmamış, aynı zamanda, **dünya komünist hareketinde yeni bir çığır açmış, hareketin marksist-leninist çizgide ileriye doğru gelişmesini kolaylaştırmıştır.**» (Dünya Komünist Hareketinin Ortak Belgeleri; Bilim ve Sosyalizm Y. sy. 28, abç.)

1958 yılı başlarında Çin'de sosyalist ekonominin kuruluşu ile ilgili bir dizi kararlar alındı. Bu kararlara göre; sosyalist ekonominin kuruluşu, sanayi kesiminde **çelik** üretimine ve tarım kesiminde «Halk Komünleri»ne dayanarak ve bu iki kesimin birlikte örgütlenmesi yoluyla olacaktı. «Büyük sıçrayış» adı verilen bu politika, Çin'in özgül durumuna ve sosyalist ekonominin örgütlenmesinde dikkat edilmesi gereken temel ilkelere uymuyordu. Bu konuda yapılan tartışmalarda, bu yolun «yanlış ve son derece zararlı sonuçlar doğurabileceği» şeklinde görüşleri savunanlar, «Çin halkına güvenmeme» ve «dogmatik»likle suçlandılar. Bu şekilde, Çin'de sosyalist ekonominin kurulması konusunda yapılan tartışmalar 29 Ağustos 1958'de, ÇKP Siyasi Bürosu'nun «halk komünleri»nin kuruluşunu onaylaması ile son bulurken; ÇKP'de sosyalizmin örgütlenmesi konusunda ekonomik ve toplumsal ola-

rak «sol» bir anlayışın hakim olmasının temelleri de atılmış oluyordu. Nitekim, bu «sol» anlayış kısa zamanda iflas etmiş, yeni kurulmakta olan sosyalist ekonomiye ve özellikle kırda düşman sınıflara büyük tavizler verilmesiyle sonuçlanarak, sosyalist kuruluşa büyük zarar vermiştir.

Kruşçev'in Amerika gezisi, 20 Haziran 1959'da Sovyetler Birliği'nin Atom Bombası ile ilgili anlaşmayı tek taraflı olarak iptal etmesi, Çin-Hint çatışması ve bu çatışmada Sovyetlerin tarafsız kalması gibi olayların ardından 5-9 Haziran Dünya Sendikalar Federasyonu toplantısında çıkan tartışmalar da ÇKP; SBKP'yi Amerika gezisi ile ilgili olarak atom silahı anlaşmasını iptal etmekten hareketle «yumuşama», «barış içinde birlikte yaşama» gibi konularda eleştirirken; SBKP'de ÇKP'yi «100 çiçekler», «büyük sıçrama» gibi konularda «sol» bir hata içinde olmakla eleştiriyordu. *Bu tartışmaların arkasından* Ağustos 1960'da SBKP, Çin'deki teknisyenleri geri çağırdı. Bu hareket, son derece yanlış bir hareketti. Bu hareketle SBKP, hataları sistemli olarak eleştirme yerine, hatalardan dolayı «cezalandırma» şeklinde, enternasyonalizme taban tabana zıt davranmış olurken; ÇPK içerisindeki «sol» anlayışın «kendi gücüne güven» şeklinde daha da güç kazanmasına neden olabilecek -nitekim, öyle oldu*- bir siyaset izlemiş oluyordu. Çünkü bu yılda, yanlış tarım siyaseti ve özellikle doğa olaylarının bir sonucu olarak Çin'de büyük bir kıtlık vardı, 110 milyon hektar arazinin 60 milyon hektarı felakete uğramış, bu toprakların % 25'i kullanılamaz duruma gelmişti. Teknisyenlerin geri çağırılmasıyla, Çin'de kurulmakta olan sosyalist ekonomi, bir bütün olarak tehlikeye giriyordu.

Anlaşmazlığı ortadan kaldırabilmek için Sovyetler'in teklifi ile Moskova'da 1960 Kasımında «Komünist ve İşçi Partileri Temsilcileri Toplantıları» yapıldı. Bu toplantıda yayınlanan bildiride şu görüşler yer alıyordu:

«Dünya sosyalist sistemi, gelişmesinin yeni bir aşamasına girmiştir. Sovyetler Birliği geniş ölçüler alan Komünist toplu-

---

* SBKP'nin tavrı «kendi gücüne güven» şeklinde somutlaşan «sol» anlayışın sadece güç kazanmasına neden oldu, onu doğurmadı.

mun kuruculuğunu başarıyla yürütüyor. Sosyalist kampın öteki üyeleri. sosyalizmin temellerini başarıyla kuruyor; bunlardan bazıları artık gelişmiş bir sosyalist toplumu kurma dönemine girmiş bulunuyor.» (age. sy. 56) (abç.)

«Bugün, artık değil yalnızca Sovyetler Birliği'nde, öteki sosyalist ülkelerde de kapitalizmin geri getirilmesi ekonomik ve toplumsal yönden olanaksız bir duruma gelmiştir. (age. sy. 56, abç.)

Ancak, bu toplantı beklenen sonucu doğurmadı. 17-31 Ekim 1961 tarihleri arasında toplanan Sovyetler Birliği Komünist Partisi XXII. Kongre'sinden sonra tartışmalar giderek ideolojik platforma kaymağa başladı. Bu Kongrede Kruşçev şöyle diyordu:

«Sosyalizm memleketimizde tam ve kesin zafere ulaşıp da komünizmin büyük çapta kuruluşu dönemine girdiğimiz andan itibaren, hiç şüphe yok ki, proletarya diktasını gerekli kılmış olan şartlar ortadan kalkmış ve bu diktanın içerdeki görevleri sona ermiş bulunuyordu.

«En kesin şekilde bilimsel hesaplardan ilham almaktayız. Ve hesaplar gösteriyor ki, yirmi yıl sonra komünist toplumu kurmuş olacağız.

«Herşeyden önce işçi sınıfının partisi olan marksist-leninist partimiz, baştan başa bütün halkın partisi olmuştur.» (Aktaran, Jean Baby; Pekin-Moskova Çatışması, sy. 119, Özgün Y.)

Kruşçev'in getirdiği «komünist toplumun geniş ölçüde kuruluşu» ile ilgili «tezler»i ve özellikle «bütün halkın devleti» ve «bütün halkın partisi» gibi revizyonist tezler, tartışmayı iyice şiddetlendirdi. Ancak, henüz ÇKP bu konulara ilişkin görüşlerini açıkça belirtmemişti. SBKP ve AEP (Arnavutluk Emek Partisi) arasında süren tartışmalar, ÇKP'nin görüşlerini de içeriyordu. Sovyetler Birliği'nin Küba'ya nükleer silahlar göndermesi ve daha sonra da bunları geri çekmek zorunda kalmasını ÇKP'nin eleştirmesi, Çin-Hint uyuşmazlığında Sovyetler'in Çin'i kınamasıyla; sorun, varacağı yere vardı: Tartışmalar marksist-leninist literatürün temelleri üzerinde ideolojik tartışmaya dönüştü.

21 Şubat 1963'de SBKP MK. ÇKP'ye bir mektup göndererek, ikili görüşmeler teklif etmiştir. Bunu kabul eden ÇKP ile SBKP arasında bir dizi yazışmadan sonra, ÇKP; Sovyetler'in 30 Mart tarihli mektubunda sıraladıkları «tartışılması gereken konular»a bir cevap olarak; «... uluslararası komünist hareketin genel gidişi ve bazı ilgili ilke sorunları üzerindeki öneri»leri demek olan gö-

rüşlerini «Enternasyonal Komünist Hareketin Genel Çizgisi Üzerine Teklifler» başlığı taşıyan bir mektupla, 14 Haziran 1963'de açıkladı. Bu mektupta; barış içinde geçiş, devrim, parti, barış içinde birlikte yaşama, savaş ve barış gibi konularda ÇKP görüşlerini açıklıyor ve SBKP'yi eleştiriyordu.

«**Geçen birkaç** yıl içinde bazı kişiler, liderler, parti, sınıf ve yığınlar arasındaki karşılıklı ilişkiler üzerindeki Lenin'in bir tümü oluşturan öğretilerine aykırı davranışlarda bulundular ve 'kişilerin putlaştırılmasıyla mücadele' adı altında bir sorun ortaya attılar; **bu, yanlış ve zararlı bir tutumdur...** 'Kişilerin putlaştırılmasıyla mücadele' sorununu ortaya atmak, liderleri yığınlara karşı bir duruma koymak demektir; partinin, bir tümü oluşturan ve demokratik merkeziyetçiliğe dayanan yönetimini zayıflatmak, mücadele gücünü azaltmak ve saflarını parçalamak demektir... Konunun daha da ciddi olan yönü şudur ki (!). 'kişileri putlaştırmayla mücadele' perdesi arkasında bazı kişiler, öteki kardeş partilerin ve kardeş ülkelerin iç işlerine kabaca karışıyorlar; ve kendi yanlış tutumlarını kardeş partilere zorla kabul ettirmek için onları liderlerini değiştirmeye zorluyorlar. Bütün bunlar büyük-güç şovenizmi, sekterlik ve ayırıcılık değilse, nedir?» (Pekin Moskova Çatışması; Bilim ve Sosyalizm Y. sy. 53-55, abç.)

Bu mektupta ÇKP'nin açık bir tavır belirterek AEP'yi desteklediğini ve birçok temel konuda görüşlerini belirttiğini tesbit etmek mümkündür. ÇKP'nin, SBKP'yi eleştirdiği noktalar gerçekten çok önemli noktalardır; fakat, eleştiriler çok yüzeysel ve eksiktir. Bu eleştiriler; içerisinde bir çok yanlışla birlikte, önemli konularda muğlak görüşleri de barındırmaktadır.

ÇKP XX. Kongre'nin «Kruşçev-Brejnev kliğinin karşı-devrimci hükümet darbesi» (!) olduğunu ve XXII. Kongre'de bu durumun «pekiştiğini» anlayamamıştır! Çünkü, bilindiği gibi «Sovyet sosyal emperyalizmi» teorisi XX. ve XXII. Kongre'leri bu şekilde «değerlendirmekte»dir. ÇKP'nin Stalin'in eleştirilmesi -daha doğrusu Stalin'e küfür- meselesine karşı çıkması, önemli bir gelişme olmakla birlikte, ÇKP bunu, «lider-sınıf-parti ilişkisi» platformunda değerlendirmekte ve bundan daha da önemli bir şey olarak «kardeş ülkelerin iç işlerine karışma... liderlerini değiştirmeye zorlama» gibi konuların gizlenmesini sağlayan bir «perde» olarak değerlendirmektedir. Daha ilerde de göstereceğimiz gibi, ÇKP, bu konudaki görüşlerini de diğer konularda olduğu gibi zenginleştirecektir!

Ancak, hemen burada vurgulanması gereken nokta, ÇKP'nin «Kişilerin putlaştırılmasıyla mücadele» kampanyasının özünü kavrayamamış olmasıdır. Çünkü, bu kampanyanın özünü; dogmatizme, revizyonizme ve subjektivizme karşı mücadele **değil,** marksizm-leninizmin temel tezlerinin yerine, revizyonist tezlerin ortaya konmasını sağlamak oluşturuyordu.

SBKP MK ise ÇKP'nin bu mektubuna cevap vererek, ÇKP'yi, «emperyalistlerin tuzağına düşmekle», «Moskova bildirilerini keyfi şekilde yorumlayıp, bu tarihi belgelerin en önemli tezlerini tahrif «etmekle», «Stalin'in yanlış fikirlerini yayıp, öğretmek»le suçluyordu.

25 Temmuz 1963'de SSCB, ABD ve İngiltere arasında imzalanan «nükleer denemelerin kısmi olarak yasaklanması anlaşması»na ÇKP, çok sert bir tepki göstererek, ilk kez Sovyetler Birliği'ni emperyalistler ile aynı kefeye koyuyor ve şöyle diyordu:

«Bu anlaşma, üç nükleer devlet arasında imzalanmış bir anlaşmadır. Üç devlet, bu anlaşma yoluyla, atom alanındaki tekellerini pekiştirmek ve nükleer tehdit altında bulunan bütün barış aşığı ülke ve halkları elleri kolları bağlı bir hale getirmek amacındadırlar...» (Aktaran Jean Baby, Pekin Moskova Çatışması, sy. 156)

ÇKP'nin 31 Temmuz tarihli bildirisine 3 Ağustosta cevap veren SBKP, ÇKP'yi kınamakta ve ÇKP'yi «siyasi sorumsuzluk», «hesapları olaylar tarafından altüst olan insanlar»ın durumu gibi sözlerle suçlamaktadır. Asıl sorun, barış içinde birlikte yaşama ve emperyalist savaş meselelerindeki ideolojik ayrılıktan kaynaklanmaktadır. Nitekim, SBKP'ye 1 Eylül'de cevap veren ÇKP'nin bildirisinde, bu konuya ilişkin birçok doğru eleştiri bulunmaktadır. Karşılıklı tartışmaların vardığı yer şu oldu : ÇKP, SBKP'yi emperyalizmle uzlaşmakla; SBKP ise ÇKP'yi Troçkizmle suçluyordu.

Nihayet, 6 Eylül 1963 ve 14 Temmuz 1964 tarihleri arasında **Halkın Gazetesi** ve **Kızıl Baürak**'da yayınlanan **dokuz makale** ile ÇKP, kendi görüşlerini ve SBKP ile olan ayrılığını ortaya koyuyordu. Bu makalelerin önemi; «sosyal emperyalizm» teorisinin temelini oluşturan proletarya devriminin ele alınışı ve «geri dönüş» gibi konuların ideolojik olarak, açık bir şekilde ortaya konulmuş olması

ve «Sovyetler Birliği'nde kapitalizme dönüşün yolunun açıldığı» tesbitidir. Bu makaleler, sırayla şu adları taşıyorlardı: «SBKP ve ÇKP arasında fikir ayrlıklarının tarihi gelişimi», «Stalin Meselesi Hakkında», Yugoslavya Sosyalist bir ülke midir?», «Yeni sömürgeciliğin savunurları hakkında», «Savaş ve barış meselesinde iki farklı çizgi», «Birbirine tamamiyle karşıt iki barış içinde birlikte yaşama politikası», «SBKP yöneticileri, zamanımızın en büyük hizipçileri», «Proletarya ihtilali ve Kruşçev revizyonizmi», «Kruşçev'in sözde komünizmi ve bundan çıkan tarihi dersler üzerine».

Bu makalelerden sonuncusu, «sosyal emperyalizm» teorisinin ideolojik ve politik temellerini kapsamaktadır. İlerki bölümlerde bu görüşleri de alarak eleştireceğiz. Ancak, burada ÇKP'nin, SBKP, SSCB ve Stalin Meselesindeki görüşlerindeki değişikliği ortaya koyalım:

«Revizyonist Kruşçev kliği 'tüm halkın devleti' kamuflajı arkasında **proletarya diktatörlüğünü ortadan kaldırmış** (!), 'tüm halkın partisi' kamuflajı arkasında **SBKP'nin proleter karakterini değiştirmiş**, ve 'komünizmin geniş olarak inşaası' kamuflajı arkasında **kapitalizmin geri getirilmesi için yolu açmıştır.**» (Kruşçev'in sahte komünizmi ve bundan çıkan tarihi dersleri üzerine, Gençlik Y. sy. 5-6, abç.)

«Kruşçev'in takip ettiği çizgi, A'dan Z'ye kadar revizyonist bir çizgidir. Bu çizginin rehberliğinde, sadece eski burjuva unsurlar vahşilemekle kalmamış, **fakat aynı zamanda, Sovyet partisi** ve hükümetinin önde gelen kadroları, devlet işletmelerinin ve kollektif çiftliklerin şefleri ve kültür, sanat, bilim ve teknoloji alanlarındaki yüksek aydınlar arasında büyük bir miktarda yeni burjuva da ortaya çıkmıştır. **Sovyetler Birliği'nde bugün yeni burjuva unsurlar görülmemiş bir sayıda artmakla kalmamış, fakat, toplumsal statülerinde de kökten bir değişiklik olmuştur.**» (age. sy. 32, abç.)

Mao'nun ÇKP 8. Kongre'sinde söylediği gibi Kruşçev'in çalışmaları «eşsiz bir gelişme göstermiş» (!) ve yine ÇKP MK. Raporu'nda belirtildiği gibi «sosyalizmin daha ileri aşamalara ulaşmasına yönelen çok önemli öneriler» (!) gelişerek (!), Sovyetler Birliğinde «proletarya diktatörlüğünü kaldırmış» (!) ve «kapitalizmin geri getirilmesi için yolu açmıştır»!

1960'da Moskova Konferansı'nda yer alan «kapitalizimin geri getirilmesi ekonomik ve toplumsal yönden olanaksız bir duruma gelmiştir» cümlesinin yerini:

«... sosyalist toplum çok uzun bir tarihi aşamayı kapsar.

Bu aşama boyunca, proletarya ile burjuvazi arasındaki sınıf mücadelesi devam eder ve kapitalizm ve sosyalizm yolları arasında 'kimin zafer kazanacağı' sorusu ve kapitalizmin tekrar geri getirilmesi tehlikesi halen vardır.» (age. sy. 9)

Görüşü almış; bununla ilgili olarak da Stalin'de bir «hata» keşfedilmiştir!

«... sosyalist toplumdaki sınıf mücadelesini anlamada Stalin'in marksist diyalektikden sapması..» (a.g.e., sy. 22)

Daha önceleri Stalin, **Halk İçindeki Çelişmeler**'i doğru ele almadığı için eleştirilirken -ki, bu eleştiri de haksızdır- şimdi buna bir yenisi daha eklenmektedir: **«Düşmanla bizim aramızdaki çelişmeler»**i; yani, burjuvazi-proletarya çelişkisini doğru ele almama! Tüm bunlardan da «sosyal emperyalizm» teorisi ortaya çıkmaktadır.

1956'da Kruşçev'in başlattığı kampanya'yı (Stalin'e küfür kampanyasını) «parti içindeki önemli karışıklıkların nedeni olan kişileri putlaştırma» şeklinde değerlendirerek;

«Sovyetler Birliği Komünist Partisi 20. Kongresi Stalin'in önemli hatalarını ortaya sermiş ve Stalin'in hatalarının sonuçlarını ayıklamakta büyük bir yüreklilik göstererek Stalin putçuluğunu ortadan kaldırmıştır.» (Yine Proletarya diktatörlüğünün tarihi tecrübesi Üzerine; Aktaran, SBKP MK, Pekin-Moskova Çatışması, sy. 110)

Diyerek alkış tutan ÇKP, 1963'de «Stalin Meselesi» adlı yazısında şöyle değerlendiriyordu:

«Kişiye tapmaya karşı savaş'ın, SBKP yöneticilerinin ileri sürdükleri gibi demokrasiyi geliştirmek, kollektif önderliği uygulamak ve bireyin rolünü abartmamak amacıyla yapılmadığı, **art niyetle yapıldığı gittikçe ortaya çıkmaktadır.** (!)

«Kişiye tapmaya karşı savaş'ın esası tam olarak nedir? Meseleyi dobra dobra koyarsak şu sonuçlara varırız:

1 — 'Kişiye tapmaya karşı savaş' bahanesiyle Parti önderi Stalin'i Parti örgütünün, proletaryanın ve halk kitlelerinin karşısına almak;

2 — 'Kişiye tapmaya karşı savaş' bahanesiyle proletaryanın partisini, proletarya diktatörlüğü ve sosyalist sistemi lekelemek;

3 — 'Kişiye tapmaya karşı savaş' bahanesiyle, kendi durumlarını sağlamlaştırmak ve Marksizm-Leninizme sadık devrimcilere saldırarak revizyonist komplocuların Parti ve Devlet yönetimini gaspetmelerine yol açmak;

4 — 'Kişiye tapmaya karşı savaş' bahanesiyle, kendi çıkarları için, kardeş ülkelerin ve kardeş partilerin iç işlerine karışarak oradaki yönetimleri yımmaya çalışmak;

5 — 'Kişiye tapmaya karşı savaş' bahanesiyle, marksizm-leninizme saldırmak ve uluslararası komünist hareketi parçalamak».

ÇKP, 1970 yılında «Leninizm mi, sosyal-emperyalizm mi?» broşüründe XX. Kongre'yi şöyle değerlendiriyordu:

«...Kruşçev, Sovyet Komünist Partisi'ne **gizlenmiş** (!) **olan** bir kapitalist yolcu, 'gizli rapor'unda Stalin'e ahlaksızca iftira eden beklenmedik bir saldırıyla ortaya çıktı ve her türlü haince manevraya baş vurarak Sovyetler Birliği'nde Parti ve Hükümet iktidarını ele geçirdi. Bu proletarya diktatörlüğünü burjuva diktatörlüğüne çeviren ve sosyalizmi devirip kapitalizmi geri getiren karşı-devrimci bir hükümet darbesiydi.»* (Leninizm mi, sosyal emperyalizm mi? Kıvılcım Y. sy. 9)

İşte, ülkemizde dogmatiklerin «uluslararası proleter devrimci hareketin genel çizgisi» diye ilan edip, «iman» ettikleri ÇKP'nin çizgisinin «sosyal-emperyalizm» teorisi (!) ne varması bu şekilde olmuştur. İstikrarsızlığı ve ilkesizliği bu denli açık olan bir çizginin, uluslararası proleter devrimci hareketin genel çizgisini temsil ettiği ve «iki çizgi mücadelesi»nde marksizm-leninizmi kavrayıp, savunduğu söylenebilir mi? Elbette, hayır!

Stalin pek doğru bir şekilde şöyle diyordu:

«ÖNDERLİK ÖNCEDEN GÖRMEK DEMEKTİR.»

1956-1963 gibi 6-7 senelik bir süre içerisinde görüşlerini 180 derece değiştiren ve özünde, her türlü idealist görüşün eklektik bir bileşimi olan «sosyal emperyalizm teorisi» ile ÇKP, uluslararası proleter devrimci hareketin öncüsü olabilir mi? Elbette hayır!

SBKP'deki revizyonist sapmayı ve onun etkilerini değerlendiremeyenler, Sovyetler Birliği tecrübesini tahlil ederken, olanca dikkatlerini çoğu zaman meselenin ikinci dereceden bir parçasının üzerine yığarak, işin özünü gözden kaybetmektedirler. Bundan dolayı, hemen gözlerini sosyalist ekonomiye ve sosyalist sisteme dikip; sosyalizmin konumu ve kuruluşu aşamalarında bir takım hatalar aramakta; bu hataları telafi edebilmek için sistemi «düzeltmeye» kalkmaktadırlar.

Bunu yapabilmek için ise, işe Stalin'in sosyalizmin kuruluşu ile ilgili **temel** değerlendirmelerinden başlamakta ve Stalin'in şahsında, leninizme saldırmaktadırlar.

Şimdiye kadar söylediklerimizi özetleyelim: ÇKP'nin tezlerinin gelişiminde, SBKP ile aralarındaki tartışmalar büyük rol oynamıştır. Başlangıçta «ideoloji» ile il-

---

* Bu, her halde öz eleştiridir!

gisi bulunmayan ayrılıklar, SBKP'ye hakim olan revizyonist çizgiye karşı mücadeleye dönüşmüş; ancak, ÇKP'nin bir «tepki» olarak gelişen teorisi, bazılarının iddia ettiği gibi marksizm-leninizmin savunulmasına değil; «sosyal-emperyalizm» teorisiyle revizyonist bir teoriye ulaşmıştır.

(devam edecek)

KURTULUŞ